

Vantaan kaupungin julkisen kaupunkitilan lu- vanvaraisten hankkeiden taksoituksen uusi- minen

LAB-ammattikorkeakoulu
Insinööri (AMK), Energia- ja ympäristötekniikka
2023
Cihat Altunel

Tiivistelmä

Tekijä(t) Cihat Altunel	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2023
	Sivumäärä 35	
Työn nimi Vantaan kaupungin julkisen kaupunkitilan luvanvaraisten hankkeiden taksoituksen uusiminen		
Tutkinto ja koulutusala Insinööri (AMK), energia- ja ympäristötekniikan koulutus		
Toimeksiantajaorganisaatio Vantaan kaupunki		
<p>Opinnäytetyössä tavoitteena oli uudistaa Vantaan kaupungin yleisten alueiden luvanvaraisten hankkeiden taksoitusta sekä tehdä uudesta taksasta selkeä ja yhtenäinen kokonaisuus. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Vantaan kaupungin luvat ja valvonta -yksikkö ja vastuuhjaajana katuvalvontapäällikkö Jukka Anttila.</p> <p>Uudistuvaa taksoitusta työstettiin yksikön asiantuntijoiden kanssa sekä muiden palvelu-alojen edustajien kanssa. Kattavan kokonaiskuvan saamiseksi perehdyttiin muiden Suomen kaupunkien ja kuntien taksoitusperusteisiin. Työssä täytyi ottaa huomioon valmiin tekstin saavutettavuus. Työssä perehdyttiin yleisesti lupaprosesseihin ja -järjestelmiin. MATTI-järjestelmä Vantaan kaupunkiympäristön toimialalla on otettu käyttöön vuonna 2020 ja se on ollut myös luvat ja valvonta -yksikössä päivittäin käytettävä työkalu. Taustatietoa järjestelmästä ja sen kehityksestä saatiin aiheesta tehdyistä opinnäytetöistä sekä kaupungin sisäisestä intranetistä. Työssä selvitettiin myös mahdollisuutta ottaa käyttöön MATTI-järjestelmään sisäänrakennettu laskutusominaisuus osana yksikön laskutusprosessia.</p> <p>Työn tuloksena saatiin luotua taksa, jossa ulkoasusta on saatu selkeä ja yhtenäinen kokonaisuus. Myös sisältö saatiin aiempaa helppolukuisemmaksi. Taksat hinnoiteltiin ajantasaisiksi, mutta merkittäviä hinnankorotuksia ei ollut tarpeen tehdä.</p>		
Asiasanat Vantaan kaupunki, taksoitus, MATTI-järjestelmä, lupavalvonta, kadut ja yleiset alueet		

Abstract

Author(s) Cihat Altunel	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2023
	Number of Pages 35	
Title of Publication Tariff reform for public areas in the city of Vantaa		
Degree, Field of Study Engineer (UAS), Energy and Environmental Engineering		
Organisation of the client City of Vantaa		
<p>Vantaa City permits and control department was the client of the thesis. The department's responsibilities include processing and advising on use permits and work permits for public areas, monitoring projects that require a permit, and monitoring unauthorized land use.</p> <p>The purpose of this thesis was to renew the current tariff used in public space- and work permits. Aim of the work was to create a clear and reasonable whole. The work was done together with experts from the department and other service areas. To create a whole, it was also necessary to get to know the practices of other Finnish cities.</p> <p>In connection with the thesis, permit systems and processes were studied in general. MATTI system has been part of daily work basis in the permits department since 2020. Background of the MATTI was searched from other theses and on the Vantaa intranet.</p> <p>Along with the work, the possibility of introducing the invoicing feature built into the MATTI system as part of the invoicing process within the unit was examined.</p>		
Keywords City of Vantaa, tariff, MATTI system, permit supervising, streets, and public spaces		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Vantaan kaupunki.....	2
2.1	Vantaa	2
2.2	Organisaatio	2
2.3	Kaupunkiympäristön toimiala	3
2.4	Katujen ja puistojen palvelualue.....	3
2.5	Luvat ja valvonta -yksikkö	4
3	Yleisten alueiden luvanvarainen käyttö	7
3.1	Kunnan velvollisuudet kaduilla ja yleisillä alueilla	7
3.2	Taksojen ja maksujen määräytymisen perusteet	9
3.3	Vantaan kaupungin lupapalvelut	9
3.3.1	Kaivulupa.....	11
3.3.2	Sijoituslupa	11
3.3.3	Alueen käyttöluva	11
4	Saavutettavuus	12
5	MATTI – Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä	13
5.1	MATTI-järjestelmä	13
5.2	MATTI-järjestelmä kaupunkiympäristön toimialalla	13
5.3	Tiedonhallinta	14
6	MATTI-järjestelmän ja taksoituksen automatisoinnin tuomat mahdollisuudet	17
6.1	Laskutus	17
6.2	Automatisoinnin edut	17
7	Uuden taksan suunnittelu ja työpajat	19
7.1	Uudistamisen tarpeet ja perusteet	19
7.2	Työpajat.....	19
8	Lähtökohdat taksan työstämiseen.....	21
8.1	Taksoituksen merkitys	21
8.2	Käytännön kokemusten hyödyntäminen uudessa taksassa	21
9	Muiden kuntien taksaperusteisiin tutustuminen	23
9.1	Taksoituksen uudistamisen lähtökohdat	23
9.2	Muiden kuntien taksat ja kyselyn tulokset	24
9.2.1	Lahti	24
9.2.2	Espoo	25
9.2.3	Oulu.....	25

9.2.4	Lappeenranta	26
10	Uusi yleisten alueiden taksa	28
10.1	Päivitetty taksa	28
10.2	Uudet maksut ja muutokset	28
11	Yhteenveto ja pohdinta	33
	Lähteet	34

Liite 1. Yleisten alueiden käytöstä veloitettavat maksut 1.10.2023 alkaen

Liite 2. Yleisten alueiden käytöstä veloitettavat maksut ja taksat 1.1.2016 lähtien

1 Johdanto

Opinnäytetyössä tavoitteena oli uudistaa Vantaan kaupungin yleisten alueiden luvanvaraisten hankkeiden taksoitusta sekä tehdä uudesta taksasta selkeä ja yhtenäinen kokonaisuus, joka palvelee niin urakoitsijoita kuin kuntalaisia. Tässä insinöörityössä tullaan keskittymään lupien ja valvonnan palveluyksikköön ja lupapalveluiden tiimiin.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Vantaan kaupungin luvat ja valvonta -yksikkö ja työn vastuuhenkilönä katuvalvontapäällikkö Jukka Anttila. Opinnäytetyössä käsitellään uudistuvaa yleisten alueiden luvanvaraista taksaa ja taksoituksen perusteita ja luodaan uusi päivitetty taksa luvanvaraisille hankkeille. Taksaa on uudistettu edellisen kerran vuonna 2016, jolloin sitä työstettiin yhdessä Espoon, Helsingin ja Kauniasten kanssa.

Vantaan kaupunki on koko ajan kasvava kaupunki. Kaupungin etuna on sen tarjoamat mahdollisuudet elämiselle erilaisissa ympäristöissä niin kasvukeskuksissa kuin luonnon läheisyydessä. Kaupunki toimii myös koko Suomen solmukohtana ilmailun ja raideliikenteen osalta.

Jatkuvasti kasvavassa ympäristössä myös korostuu rakentamisen valvonnan tärkeys sekä urakoitsijoiden ja talonrakentajien oikeanlainen opastaminen ja ohjaaminen. Tämä mahdollistaa kasvun viihtyisässä ympäristössä, missä työmaista aiheutuvat tilapäiset haitat eivät korostu liian isoiksi.

Tässä työssä perehdytään taksauudistuksen lisäksi myös MATTI-järjestelmän laskutusominaisuuteen ja sen yhdistämiseen osaksi jokapäiväistä työskentelyä luvat ja valvonta -yksikölle. Laskutuksen ja MATTI-järjestelmän yhteensovittaminen tapahtuu vuoden 2023 aikana ja kehitystyö tämän osalta tulee jatkumaan käyttöönoton jälkeenkin.

2 Vantaan kaupunki

2.1 Vantaa

Vantaan kaupunki on 240 000 asukkaan myötä Suomen neljänneksi suurin kaupunki. Kaupungille on myönnetty tunnustus 2021 Euroopan nousevana innovaatiokaupunkina. Veto-voimaisena kaupunkina tunnettu Vantaa on viimeisten vuosien aikana onnistunut houkuttelemaan alueelle niin asukkaita kuin yrityksiäkin. Jälkimmäisenä mainittu yrityskasvu näkyy kaupungin katukuvassa Suomen vilkkaimman lentokentän ympäristössä Aviapoliksessa, mikä on yksi nopeimmin kasvaneista yritysalueista Suomessa. Kokonaisuudessaan Vantaalla toimii yli 11 000 yritystä ja työpaikkoja on yli 120 000. (Vantaan kaupunki a.)

2.2 Organisaatio

Vantaan kaupungin organisaatio on Suomen mittapuulla merkittävä työnantaja. Organisaatio koostuu neljästä toimialasta:

- Kaupunkistrategian ja johdon toimiala
- Kaupunkiympäristön toimiala
- Kasvatuksen ja oppimisen toimiala
- Kaupunkikulttuurin toimiala

Organisaation johdossa toimii kaupunginjohtaja sekä neljä apulaiskaupunginjohtajaa. Vantaan kaupungilla työskentelee tällä hetkellä lähes 7500 työntekijää. Kuviossa 1 on esitetty Vantaan kaupungin organisaatorakenne. (Vantaan kaupunki b.)

Kuvio 1. Vantaan kaupungin organisaatorakenne (Vantaan kaupunki, g)

2.3 Kaupunkiympäristön toimiala

Toimiala rakentuu kadut ja puistot-, kaupunkirakenne ja ympäristö-, sekä kiinteistöt ja tilat - palvelualueista. Toimialan tarkoituksena on vastata kaupunkirakenteen ja -ympäristön, yhdyskuntatekniikan, liikenteen ja kaupungin toimitilojen hallinnasta, hoidosta ja kehittämisestä. Kuviossa 2 on esitelty kaupunkiympäristön toimialan organisaatiokaavio. (Kaupunkiympäristön toimiala.)

Kaupunkirakenteen ja ympäristön -palvelualueen muodostaa viisi yksikköä asemakaavoitus, yleiskaavoitus, tietopalvelut, rakennusvalvonta ja ympäristökeskus. Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueeseen kuuluvat mittaus- ja geopalvelut, kiinteistönhallinta ja asuminen sekä toimitilajohtaminen. Katujen ja puistojen palvelualueet muodostavat kuusi yksikköä, joihin kuuluvat suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito, varikko, luvat ja valvonta sekä ratikka, joista viimeiseksi mainittu yksikkö on muodostettu Vantaan kaupungin ratikkahanketta varten. Kaupunkiympäristön toimialan yhteisiin palveluihin kuuluvat talous- ja hallintopalvelut sekä toimialan tulevaisuushankkeista ja kestävästä kaupunkikehityksen edistämisestä vastaavat projektijohtajat. He toimivat apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa. (Vantaan kaupungin intranet, b.)

Kuvio 2. Kaupunkiympäristön toimialan organisaatiokaavio (Vantaan kaupungin intranet, b)

2.4 Katujen ja puistojen palvelualue

Palvelualueen tarkoituksena on taata vantaalaisille asukkaille toimiva ja kutsuva julkinen kaupunkitila. Kuuden yksikön muodostamaa kokonaisuutta kutsutaan katujen ja puistojen -

palvelualueeksi. Palvelualueetta johtaa kaupungininsinööri Henry Westlin. Kadut ja puistot -palvelualue vastaa sekä huolehtii katujen ja puistojen suunnittelusta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta, liikenteensuunnittelusta ja liikennejärjestelmien kehittämisestä, kaupungin metsien ja peltoalueiden hoidosta, yleisten alueiden käyttöön liittyvien lupien myöntämisestä, pysäköinninvalvonnasta, kaupungin ajoneuvojen ja muun kaluston hankinnasta ja huollosta, ratikan suunnittelun koordinoinnista. (Vantaan kaupungin intranet, a.) Toimintaan kuuluu myös HSY:n kuntayhtymän asioiden valmistelua tehtäväalueensa osalta. Tehtäväalueeseen kuuluu vesihuollon suunnittelua ja toteuttamista Helsingin seudun ympäristöpalveluiden kanssa. (Vantaan kaupunki c, 45.) Kadut ja puistot -palvelualue toimii kaupunkitalautakunnan alaisuudessa yhdessä kiinteistöjen ja tilojen -palvelualueen kanssa (Vantaan kaupunki c, 44).

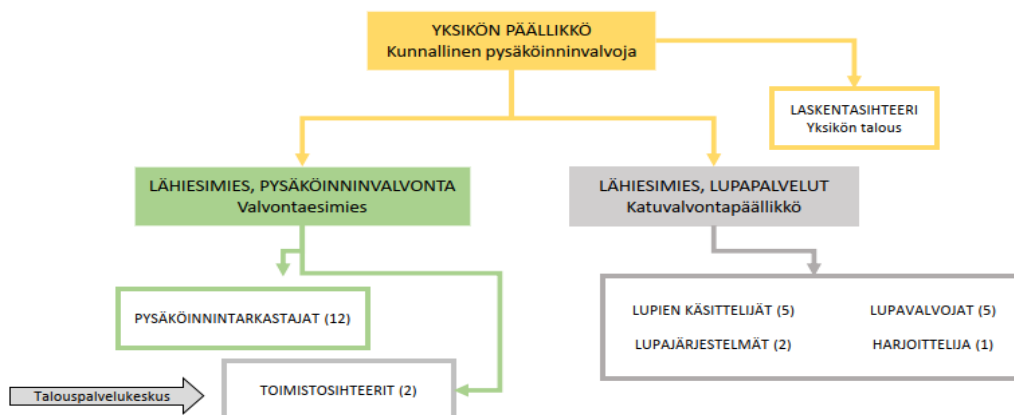
Kadut ja puistot -palvelualueiden yksiköiden tehtävät jakautuvat seuraavasti:

- Suunnittelun yksikkö huolehtii ja vastaa ulkoilun alueiden, liikenneväylien, viheralueiden, liikenteen ja vesihuollon suunnittelusta.
- Kunnossapidon yksikkö vastaa mm. katu- ja viheralueiden rakenteellisesta hallinnasta, kunnossapidosta, talvikunnossapidosta ja turvallisuudesta. Yksikön tehtävänä on lisäksi mm. valvoa hoitourakoita, vastata metsäalueiden hoidosta sekä harjoittaa pienimuotoista viljan ja puutavaran myyntiä.
- Rakentamisen yksikön tehtäviin kuuluu rakentaa ja rakennuttaa katuja sekä yleisiä alueita, huolehtia yleisten alueiden ulkovalaistuksesta, maankäyttösopimusten valmistelua sekä vastata kaupungin ylijäämämaiden vastaanotto toiminnasta.
- Luvat ja valvonta -yksikköön ja sen tehtäviin kuuluu pysäköinninvalvonta ja lupapalvelut.
- Varikon tehtävänä on vastata kaupungin kaluston kunnosta ja hallinnasta.
- Ratikkatiimin tarkoituksena on vastata Vantaan ratikan suunnittelusta ja hankkeen etenemisestä. (Vantaan kaupungin intranet, a)

2.5 Luvat ja valvonta -yksikkö

Kokonaisuudessaan 30 työntekijän luvat ja valvonta -yksikkö jakautuu kahteen vastuualueeseen: lupapalveluihin ja pysäköinninvalvontaan. Kuviossa 3 on esiteltynä yksikön organisaatorakenne. Yksikön johtajana toimii lakimies, jonka alaisuudessa toimii tiimien esihenkilöt. Pysäköinninvalvonnan tehtäväalue koostuu pysäköintiin sekä joutokäyntiin liittyvien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta sekä pysäköintivirhemaksujen ja muiden laissa määritettyjen seuraamusten määräämisestä. Lupapalveluiden tehtäviin kuuluu lupien myöntämistä ja valvomista yleisten alueiden osalta. (Vantaan kaupungin

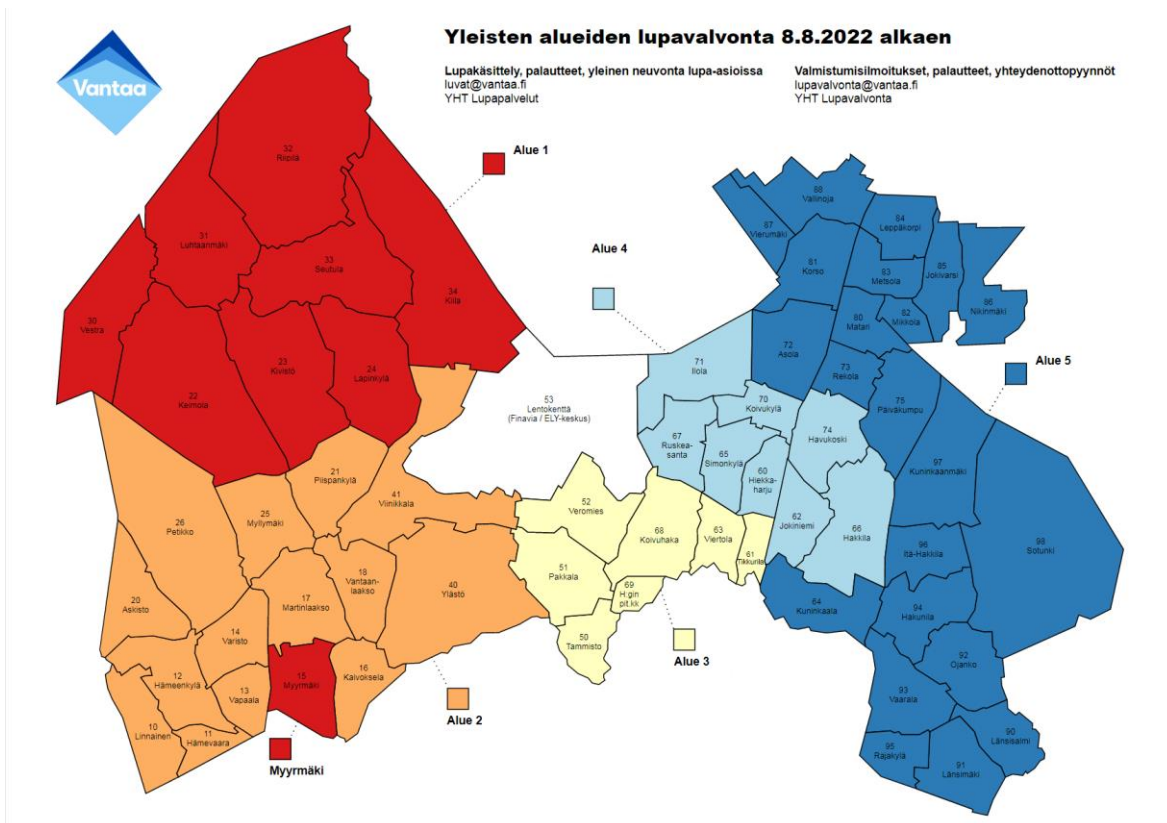
intranet, a.)

Kuvio 3. Luvat ja valvonta -yksikön organisaatorakenne

Lupapalveluiden tiimin vetäjänä toimii katuvalvontapäällikkö. Tiimiin kuuluu hänen lisäksi viisi lupakäsittelijää, kaksi lupajärjestelmistä vastaavaa, viisi lupavalvojaa sekä harjoittelija. Lupakäsittelijöiden tehtävänkuvään kuuluu lupahakemuksien käsittelyä, jotka kohdistuvat yleisille alueille. Nämä hakemukset voivat olla tyypiltään mm. työ- ja alueenkäyttölupia. Luvanvaraisiin hankkeisiin voidaan luetella myös sijoitusluvat. Lupavalvojen tehtävänkuvään kuuluu valvojille määriteltujen alueiden valvonta. Lupavalvojen työhön kuuluu valvoa oman alueen katutöitä ja alueiden käyttölupia. Valvontatyön merkitys korostuu alueiden työnaikaisessa ja -jälkeisessä valvonnassa, mikä kuuluu lupavalvojen tehtävänkuvään. Lupavalvojen tehtäviin kuuluu myös rakennuslupien katualueiden alku- ja loppukatselmuksien pitäminen. Luvattoman maankäytön valvominen yleisillä alueilla ja siihen puuttuminen kuuluu myös lupavalvojan tehtävänkuvään.

Yksikön lupavalvojen aluejaot ovat esitettyinä kuvassa 1. Vantaa on jaettu valvojen kesken viiteen osaan perustuen lupamääriin jokaisella alueella. Vantaalla on paljon metsäisiä ja peltomaisia alueita, joiden johdosta aluejaot voivat näyttäytyä varsin hämäävinä kokonsa puolesta. Toisin kuin lupavalvojilla, niin lupakäsittelijöiden toimesta ei ole määritelty sisäisiä aluejakoja, vaan työjonoon kertyvät luvat käsitellään saapumisjärjestyksessä yhteisesti.

Kuva 1. Yleisten alueiden aluejaot lupavalvonnassa (Vantaan kaupunki, h)

3 Yleisten alueiden luvanvarainen käyttö

3.1 Kunnan velvollisuudet kaduilla ja yleisillä alueilla

Yleiset alueet on määritelty Maankäyttö- ja rakennuslaissa. Tämä toimii yläkäsitteenä ja siihen luetaan asemakaavassa toriksi, katualueeksi, liikennealueeksi, virkistysalueeksi tai näihin verrattavaksi alueeksi tarkoitettua aluetta, mikä on osoitettu kunnan, valtion tai muun julkisyhteisön toteutettavaksi. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, 83 §.)

Katualue käsittää alueen maanalaisine ja -päällisine johtoineen, laitteineen ja rakenteineen. Katualueeseen luetaan myös maan yläpuoliset johdot ja rakenteet. Maankäyttö- ja rakennuslaissa katualueen käsitteen laajuus ei tarkoita kuitenkaan, että kaikki maa-alueen alatai yläpuolella sijaitsevat laitteet, johdot tai rakenteet olisivat kunnan omistuksessa. (Hallberg ym. 2020.)

Maankäyttö- ja rakennuslain 84§:n mukaisesti kadunpito kuuluu kunnalle. Kadunpitoon kuuluu kadun suunnittelua, rakentamista, kunnossa- ja puhtaanapitoa. Myös ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen ylä- ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamiseksi kuuluvat kadunpitoon. (Kuntaliitto. 2006, 7.) Maankäyttö- ja rakennuslain 132/1999, 86§:n mukaan kadunpitovelvollisuus alkaa, kun asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön liikennetarve sitä edellyttää eikä kunnalle kadun rakentamisesta aiheutuvia kustannuksia ole pidettävä kohtuuttomina kadun rakentamisella tyydytettävään liikennetarpeeseen verrattuna.

Kun katu tai sen osa täyttää asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön tarpeen alkavat kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitolaissa määritetyt velvollisuudet kunnalla. Mikäli toteutunut maankäyttö ei enää edellytä kadunpitoa on kunnalla oikeus tehdä päätös kadunpidon lopettamisesta. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, 86 §.)

Niin kaduilla kuin muillakin yleisillä alueilla on monta tehtävää: katujen on välitettävä erilaista liikennettä ja toimittava oleskelutilana, kadut toimivat myös yhteiskuntaa palvelevien johtojen ja laitteiden sijoittamispaikkana ja ne toimivat myös tilapäisesti tapahtuma-, myynti- sekä mainospaikkoina. (Kuntaliitto. 2006, 7.)

Näiden tehtävien täyttäminen yhtäaikaaisesti vaatii haittojen minimoimista niin hyvin kuin on tapauskohtaisesti mahdollista. Kaduilla tehtävien töiden ja kaduilla järjestettävien tapahtumien tulee olla mahdollisimman vähähaittaisia liikenteelle, turvallisuudelle ja viihtyisyydelle. Kaduilla kulkevan liikenteen aiheutuvia haittoja voidaan minimoida työn ajoittamisella, yhteiskaivuilla, työmaa-alueiden riittäväällä suojaamisella ja selkeillä liikennejärjestelyillä.

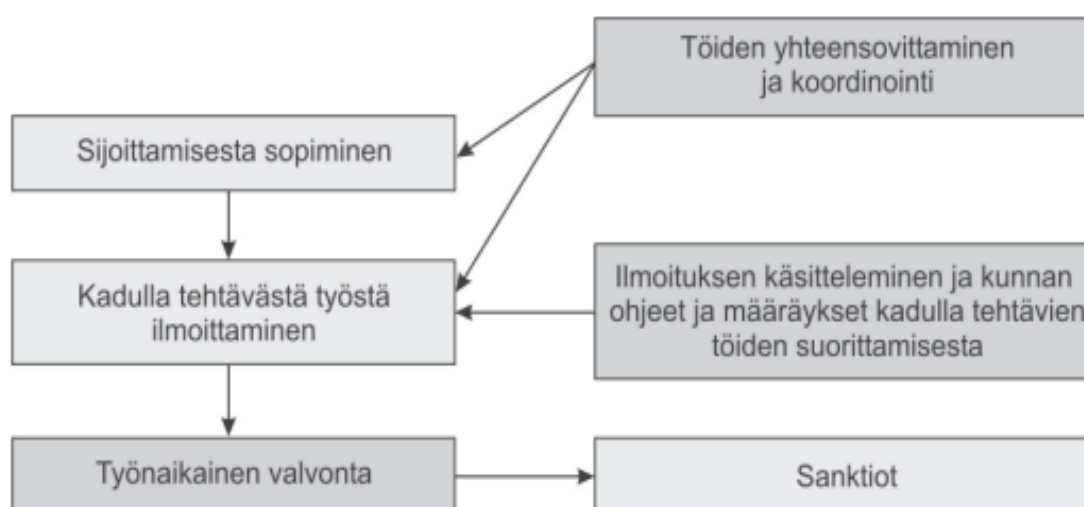
Näiden kohtien täytyessä se edesauttaa sekä työtä tekevien että liikenteen käyttäjien turvallisuutta. (Kuntaliitto. 2006, 7.)

Kadun ja eräiden muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitolain 669/1978 14a §:n mukaan tulee työstä vastaavan tehdä ilmoitus kunnalle tehtävästä työstä. Kunta voi näin ohjailta ja antaa määräyksiä, jotta työstä aiheutuvaa haittaa ja vahinkoja pystyttäisiin vähentämään. Kunnalla on oikeus periä luvan käsittelystä ja työn valvonnasta aiheutuvat kustannukset. Kadun ja eräiden muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitolain 14a §:n mukaan työt voidaan aloittaa heti luvan myöntämisen jälkeen.

Kaduille ja muille yleisille alueille sijoitettaessa pysyvästi johtoja tai muita laitteita, niin maanpinnan ylä- tai alapuolelle tulee hakijan hakea rakenteelle sijoituslupaa, joka edellyttää viranomaispäätöstä. Sijoitusluvissa ilmoitus kadulla tehtävistä töistä ei ole riittävä. (Kuntaliitto. 2006, 8.)

Lakien mukaisten kadunpitotehtävien ja kunnossapitolain mukaisten kaduilla tehtävien töiden ohjaamisen ulkopuolelle jäävät vielä monet kaduilla tapahtuvat kaupalliset toiminnot, tapahtumat ja yleisötilaisuudet. Näiden tapahtumien ohjaamisessa sovelletaan tieliikennelain 51 § ja tieliikenneasetuksen 49 §, joiden mukaan tilapäisen liikennemerkkin asettamisesta määrää se, jolla on oikeus merkkien asettamiseen. Katualueilla tämä oikeus on kunnalla. (Kuntaliitto. 2006, 8) Maanomistajan oikeuksiin kuuluu alueiden vuokraamisen oikeus kunnalle. Kunta voi määrittää aiheelliseksi katsomiaan vuokra- ja sopimusehtoja maanvuokraukselle (Kuntaliitto. 2006, 8).

Menettelyn vaiheet

Kuvio 4. Kaduilla tehtävien töiden ohjauksen menettelyiden vaiheet (Kuntaliitto. 2006)

Kuviossa 4 havainnollistetaan töiden ohjaamiseen liittyvien menettelyjen vaiheita aina töiden yhteensovittamisesta ja koordinoinnista mahdollisiin sanktioihin työn aikana. Suurempien kuntien ongelma on käytännön tasolla ollut se, että työmaat ovatkin lähtökohtaisesti aina aikaa ja paikkaa vaihtava jatkuva haitta, mikä vaikuttaa alueella liikkumiseen, esteettömyyteen sekä ympäristön viihtyisyyteen. Lähtökohtana usein on kuitenkin ollut se, että työmaasta aiheutuva haitta on nopeasti ohi. (Kuntaliitto. 2006, 3.)

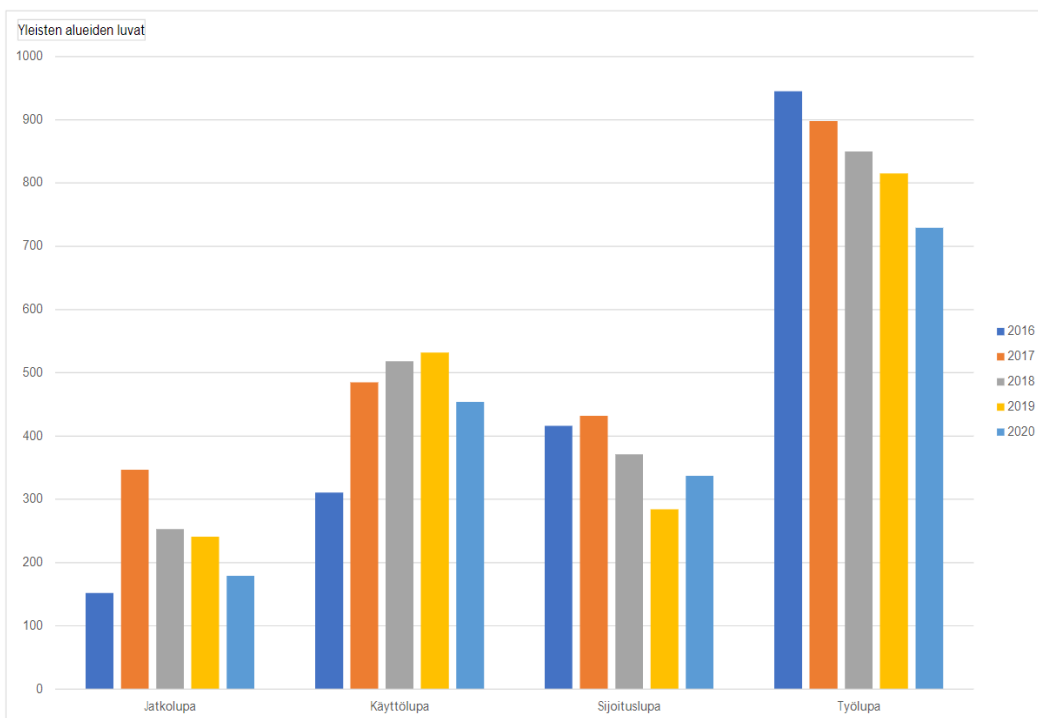
3.2 Taksojen ja maksujen määräytymisen perusteet

Kuntalain 13 §:n mukaan maksujen yleisistä perusteista päättää kunnan valtuusto. Varsinaisen taksan voi päättää myös kunnan alempi toimielin valtuuston määrittämien yleisten perusteiden mukaisesti. Maksujen määräämistä ja maksuunpanoa koskeva ratkaisuvallta järjestetään kunnan johtosääntömääräyksillä. Mikäli ratkaisuvallta on annettu lautakunnalle, voidaan ratkaisuvallta siirtää edelleen viranhaltijoille. Tämä on täytynyt kuitenkin hyväksyttävä valtuuston johtosäännöissä. On kuitenkin suotavaa, että taksojen ja maksujen ratkaisuperiaatteet on kunnassa annettu viranhaltijoiden tehtäväksi. Tällöin hinnoitteluun voidaan puuttua ja vaikuttaa nopeammin, mikä lisää ratkaisumahdollisuuksia ongelmatilanteissa. (Kuntaliitto. 2006, 20.)

Maksut määräytyvät hyväksytyt taksan mukaisesti kunkin maksuvelvollisen osalta erikseen. Päätöksessä, jossa käsitellään maksun määräytymistä, tulee ilmetä maksuvelvollinen, maksun suuruus, maksun eräpäivä ja maksun määräytymisen perusteet. Maksuvelvolliselle tulee ilmoittaa maksujen määräytymisten perusteet ainakin se, mistä palvelusta, miltä ajalta maksu peritään sekä määräämispäivämäärä. Maksun määräävä viranomainen tulee myös olla ilmoitettuna. (Kuntaliitto. 2006, 21.)

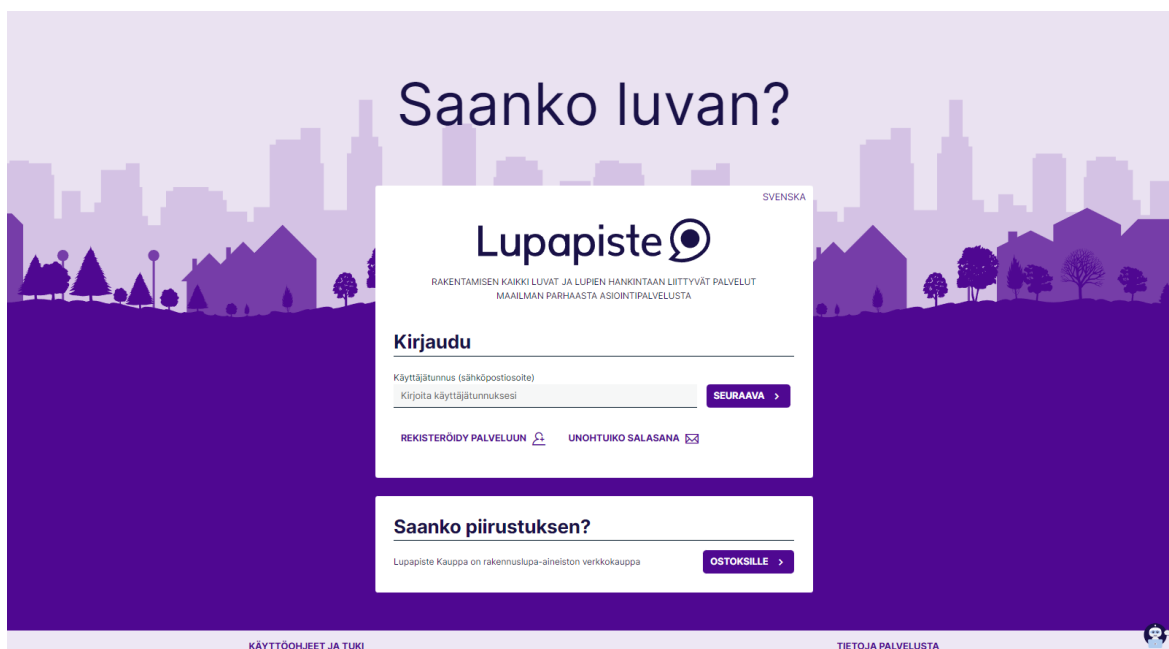
3.3 Vantaan kaupungin lupapalvelut

Vantaan kaupungin lupapalveluissa käsitellään kolmen tyyppisiä lupahakemuksia, jotka kohdistuvat yleisille alueille. Luvat, joita haetaan, voidaan jakaa sijoituslupiin, kaivulupiin ja alueen käyttölupiin. Kuviossa 5 on havainnollistettu lupamääriä lupalajeittain vuosina 2016–2020. Yhteensä uusia lupia haetaan vuosittain yli 1500 kappaletta. Kaivuuluvat eli työluvut ovat selvä enemmistö haettavista luvista vuositasolla. (Horstia, A. 2021.)

Kuvio 5. Yleisten alueiden lupamäärät lupalajeittain 2016–2020 (Horstia A. 2021)

Vantaalla lainmukaisena kaivuilmoituksena toimii Lupapiste-asiointipalvelun kautta jätetty lupahakemus. Kuvassa 2 on kuvankaappaus Lupapiste-palvelun aloitussivulta. Hakemusten käsittelystä ja alueiden käytöstä peritään hyväksytyjen taksojen mukaisia maksuja.

Kuva 2. Kuvankaappaus lupapisteen aloitussivusta (Lupapiste)

3.3.1 Kaivulupa

Yleisellä katu- tai puistoalueella tehtävästä kaivutyöstä on tehtävä ilmoitus kunnan viranomaisille ennen työhön ryhtymistä. Poikkeuksena ovat välttämättömiä toimia vaativat hätätyöt, joilla estetään merkittävien vahinkojen syntyminen. Ilmoituksessa hakijan tulee antaa selvitys alueen työnaikaisesta käytöstä, työn kestosta, tilapäisistä liikennejärjestelyistä sekä työstä vastaavasta henkilöstä. Lisäksi tulee osoittaa työstä vastaavan ammattipätevyys. (Vantaan kaupunki d.)

Vantaalla hakemukset on jätettävä vähintään 5 arkityöpäivää ennen toivottua aloitusajankohtaa, mikäli hanke sisältää monimutkaisia liikennejärjestelyitä on käsittelyajaksi määriteltä 10 arkipäivää ennen toivottua aloituspäivämäärää. (Vantaan kaupunki d.)

3.3.2 Sijoituslupa

Sijoituslupa täytyy hakea, mikäli kaupungin yleisille alueille ollaan sijoittamassa yhdyskuntaa palvelevia rakennelmia ja/tai laitteita. Sijoitusluvan hakeminen koskee sekä maanalaisia että maanpäällisiä rakennelmia. Kuitenkaan pelkkä sijoituslupa ei riitä. Työlupa tulee hakea myönnetyn sijoitusluvan lisäksi, jotta urakoitsija saa asennettua laitteen tai rakenteen luvitetulle alueelle. Sijoituslupa tulee hakea, mikäli ollaan sijoittamassa: maanalaisia putkia ja kaapeleita sekä näitä palvelevia jakokaappeja sekä kaivoja, rakennuksien tukirakenteita, jotka ylettyvät yleiselle alueelle kuten salaojat ja parvekkeet. Kiinteistöjen aidat ja muut rakennelmat vaativat myös sijoitusluvan, jos ne sijoittuvat osin tai kokonaan yleiselle alueelle. Sijoitussuunnitelmaan vaaditaan hakijalta mahdollisimman tarkat sijoitussuunnitelmat. (Vantaan kaupunki e.)

3.3.3 Alueen käyttölupa

Vantaalla käyttölupaa vaaditaan, mikäli hakijan hakema toiminta sijoittuu yleisellä alueella työskentelyyn tai muun yleisen alueen käyttöön. Usein alueen käyttölupa sekoitetaan alueen vuokraamiseen, mutta kyse ei ole juridisesti maan vuokrauksesta. Käyttölupia Vantaalla myönnetään muun muassa seuraavanlaiseen toimintaan: tilapäisten liikennejärjestelyjen toteuttamiseen, erilaisten tapahtumien tai harrastustoiminnan järjestämiseen sekä silloin, kun rakennushankkeilla on tarvetta ottaa aluetta työmaa- tai varastointikäyttöön. Käyttölupahakemuksissa myönnetään päätöksiä yleensä tapauskohtaisesti. Siihen vaikuttavia tekijöitä ovat toiminnan sijainti, vaikutusten laajuus ja kesto. Esimerkiksi työmaakäyttöön rajattu katualueen osuus saattaa vaikuttaa usean sadan ihmisen kulkemiseen päivän mittaan. Välillä saatetaan jopa joutua siirtämään linja-autopysäkkejä työn ajaksi. (Juhola M. 2021, 6.)

4 Saavutettavuus

Vantaa.fi-verkkopalvelua koskee digipalvelulaki (306/2019) digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (Vantaan kaupunki, f). Digipalvelulain tarkoituksena on edistää digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta sekä sisällön saavutettavuutta ja täten parantaa palveluiden yhdenvertaista käytettävyyttä. (Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019, 1 §.)

Edellytyksenä laissa on, että julkisten verkkopalvelujen on oltava saavutettavia eli tekstin ja sisällön tulee olla ymmärrettävää, teknisesti saavutettavissa sekä käyttöliittymän tulee olla selkeä ja helppokäyttöinen. Tekninen saavutettavuus tarkoittaa loogista ja hyvin toteutettua lähdekoodia, joka mahdollistaa sivustojen toimivuuden myös apuvälineillä ja -ohjelmistoilla. Kognitiivinen saavutettavuus tarkoittaa, että sivustot ja palvelut ovat helppokäyttöisiä sekä ymmärrettäviä. (Majuri N. 2021.)

5 MATTI – Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä

5.1 MATTI-järjestelmä

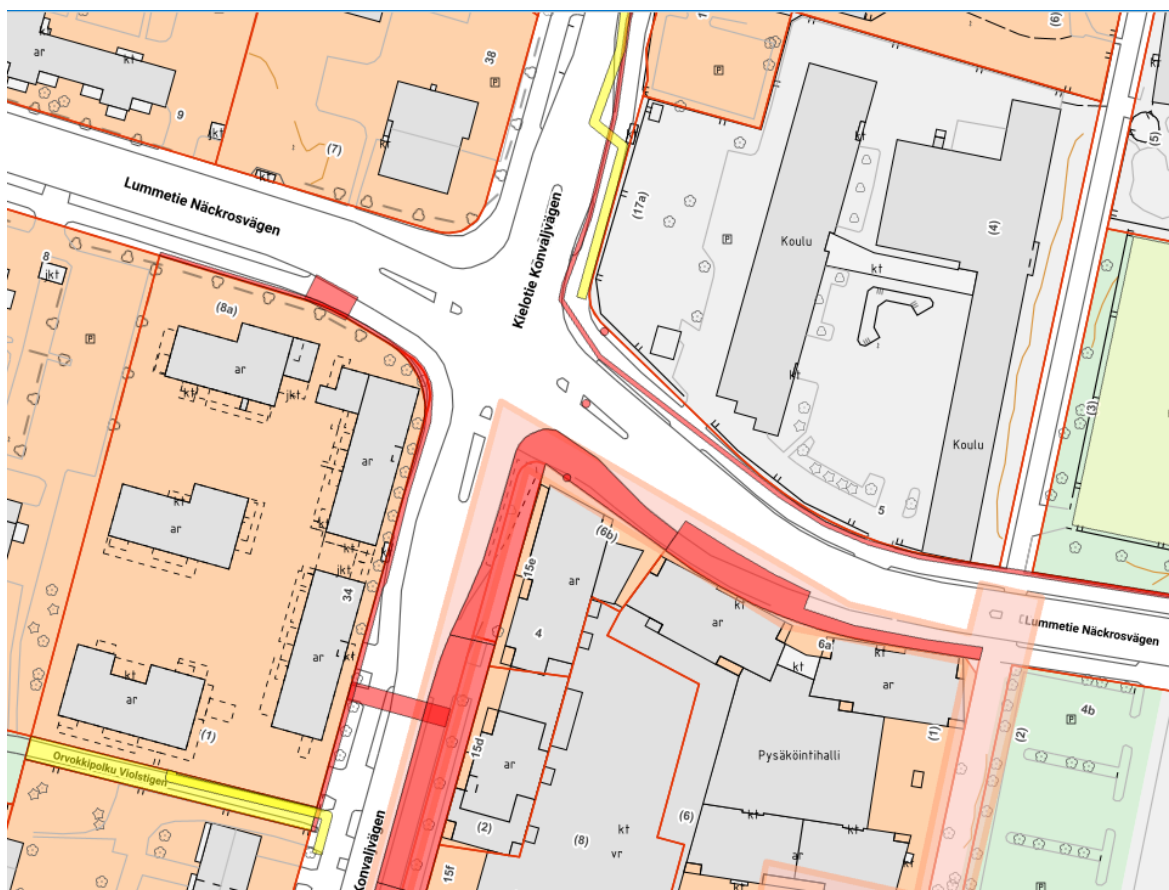
MATTI-järjestelmä otettiin Vantaan kaupunkiympäristön toimialalla käyttöön vuonna 2020. MATTI:n lyhenne tulee sanoista maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä. Vantaan kaupunki on Suomen neljänneksi suurin ja rakennushankkeita onkin käynnissä samanaikaisesti paljon. MATTI-järjestelmä auttaa hankkeiden läpiviemisessä sujuvasti yhdessä suunnittelijoiden ja lupakäsittelijöiden kanssa.

Luvat ja valvonta palveluyksikössä MATTI-alusta on päivittäisessä käytössä lupien hallinnan eri vaiheissa. MATTI on integroituna lupahakemuksien asiakasrajapintana toimivana lupapisteeseen. Luvanvaraiset hankkeet, jotka koskevat yleisiä alueita siirretään päätösten antamisen jälkeen MATTI-palvelusta näkyville kaupungin sisäisiin, että julkisiin karttapalveluihin. Tämä helpottaa hankkeiden seurantaan sekä tarjoaa läpinäkyvän toimintatavan kuntalaisten ja viranomaisten välille. (Vantaan kaupunki. 2022.) Prosessi tuo myös jouhevuutta lupavalvojan työnkuvaan. MATTI-järjestelmän avulla valvoja saa karttapohjalta näkyville lupahakijan tiedot ja työnkuvauksen. Tämä helpottaa työskentelyä maastossa, mikä kuuluu lupavalvojan työnkuvaan merkittävilta osin.

5.2 MATTI-järjestelmä kaupunkiympäristön toimialalla

MATTI-järjestelmä otettiin Vantaalla käyttöön, sillä sen avulla pystyttiin helpottamaan infran elinkaaren hallintaa, maankäytön suunnittelua sekä kartta- ja paikkatiedon tuotantoa. Pääasiallinen tarkoitus MATTI-järjestelmällä oli yhdistää kaupungin maankäytön hallintaa ja modernisoida toimintatapoja moniulotteisten projektien hallinnoimiseksi. Järjestelmä on digitaalisesti hallittava ja se perustuu paikkatiedon hyödyntämiseen. Se sisältää kaavoituksen ja suunnittelun tiedot aina rakentamisesta kunnossapitoon, muodostaen maankäytön elinkaaresta kokonaiskuvan, mikä on saatavilla samasta paikasta. (Maanselkä S. 2022.)

Kuvassa 3 on kuvankaappaus yleisten alueiden lupien geometriatiedoista, jotka lupakäsittelijät piirtävät lupapisteen työkalulla kaupunkikarttaan käsitellessään saapuvia lupahakemuksia. Järjestelmässä voidaan piirtää kolmea eri geometriaa: viivoja, pisteitä ja alueita. Piirretyt geometriatiedot siirtyvät MATTI-järjestelmään, jolloin ne päivittyvät näkyville niin omaan käyttöön henkilöstölle kuin julkisesti nähtäville Vantaan kaupungin karttapalveluun.

Kuva 3. Kuvankaappaus geometrioista MATTI-järjestelmässä

Muissa kaupunkiympäristön toimialan palvelualueilla järjestelmää käytetään monipuolisesti kiinteistönmuodostuksen prosesseissa ja niihin liittyvissä mittauksissa. Sitä käytetään myös kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun poikkeamispäätöksiin sekä rakennusvalvonnan prosesseihin. Järjestelmää käytetään myös kaupunkimallin hallintaan ja julkisen kaupunkitilan suunnittelussa sekä kunnossapidossa. (Maanselkä S. 2022.)

MATTI-järjestelmän toimittajaryhmittymään kuuluu Esri Finland Oy:n lisäksi M-Files Oy, joka vastaa toiminnanohjauksesta, Nebula Oy, joka toimii käyttöpalveluiden toimittajana sekä infran suunnitteluohjelmisto Civilpoint Oy. Keskenään ohjelmat luovat toimivan kokonaisuuden, jossa eri palvelualueet löytävät ja hyödyntävät omassa työssään toisen palvelualueen luomia tietoja. (Esri Finland 2019.)

5.3 Tiedonhallinta

M-Files on älykäs tiedonhallintaohjelmisto. Sillä toteutetaan MATTI-järjestelmän tiedonhallinta, tiedostojen jakaminen ja toiminnanohjaus sekä arkistointi. Ohjelmiston tietokannat sisältävät muilta rajapinnoilta tulevat tietorakenteet, -sisällöt sekä toimintalogiikan toiminnanohjaukset, hankeyhteistöiden ja tiedonohjaussuunnitelmien toimintoihin. Tiedostojen ja

prosessien hallinta tapahtuu sisältöä kuvaavien metatietojen avulla, eikä perinteisellä tiedostojen kansiohierarkialla. (M-Files 2022.) Metatiedolla tarkoitetaan yksinkertaistettuna tietoa tiedosta. Metatiedon tehtävänä on kuvata tai määrittää mistä ja minkälaisessa muodossa tahansa tietovarastoista löytyvää tietoa (Turkki M. 2020). Kuvassa 4 on kuvankaappaus M-Files-järjestelmään avautuvasta metatietokortista.

LP-092- [redacted] Kielotie 15, Lummekuja

Muu alue ID 223217 Versio 13

Luotu 16.3.2023 13.38 (M-Files-palvelin)
Viimeksi muokattu 5.4.2023 11.49 (M-Files-palvelin)

Luokka* Yleisen Alueen Lupa

▲ Luvantiedot

Yleisen alueen luvan nimi...*	LP-092- [redacted] Kielotie 15, Lummekuja
Hakemuksen tila	Rakennustyöt aloitettu
Käsittelijä	[redacted]
Lupapisteen hakemustun...	LP-092- [redacted]
Lupapiste linkki	https://www.lupapiste.fi/app/fi/authority#!/application/LP-092- [redacted]
Lupapisteen toimenpitee...	ya-katulupa-vesi-ja-viemarityot
Linkki katselmuks näkymä...	[redacted]
Käyttötarkoitus	vesihuoltoverkostotyö
Kuvaus	[redacted]
Hakija (teksti)	[redacted]
Luvan osoite	Kielotie 15, Lummekuja
Olotila, ArcGIS	Vireillä
Jatkoaika päivämäärä	11.4.2023
Kaupunginosan numero	61
Kaupunginosa	TIKKURILA
Käsittelytapa	Aloituskatseleminen

Kohteen ominaisuuksilta tulleet automaattis...

Sulje

Kuva 4. Kuvankaappaus metatietokortista M-Files-järjestelmässä

Kuvassa 4 näkyvästä metatietokortista nähdään lupatunnuksen avulla, mistä työstä on kyse. Aukeavasta tietokortista käyttäjä näkee yhdellä silmäyksellä hakemuksen tilan sekä kuka sitä on käsitellyt. Lupapiste integraation avulla käyttäjä pystyy avaamaan luvan myös verkkoselaimella.

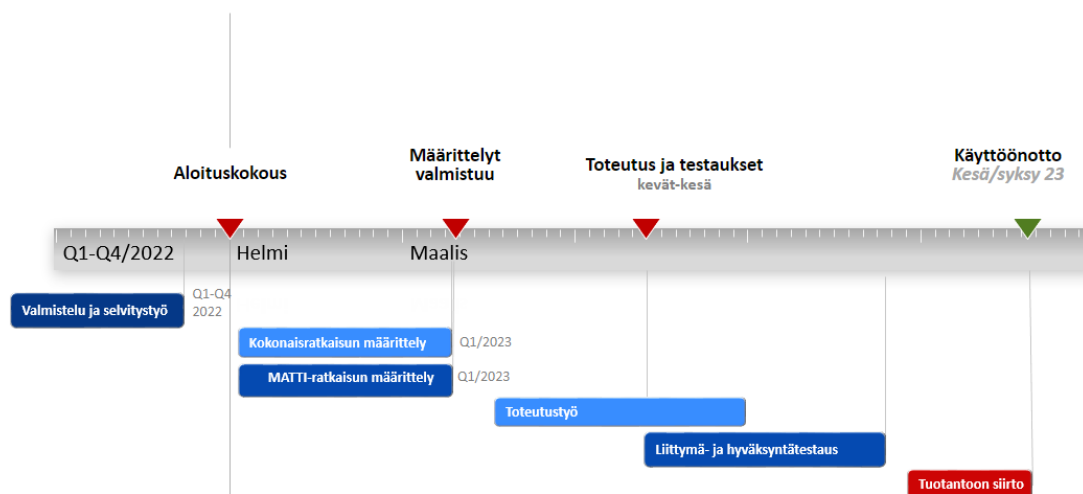
Käyttäjällä on mahdollisuus muokata omia M-Files näkymiään melko vapaasti. Järjestelmän vahvuuksia on kyky tehdä kansiomaisia näkymiä dokumenttien metatietojen avulla, mikä on iso ero perinteiseen kansionäkymään verrattuna. Näkymillä tarkoitetaan tietokantajärjestelmässä määriteltyjä tauluja, mitkä järjestelmä osaa kasata automaattisesti määriteltyjen tietokantakyselyiden perusteella. Näkymät tarkoittavat siis yksinkertaisuudessaan sitä, miten järjestelmään tallennettuja tietoja halutaan esittää. (Turkki M. 2020.)

6 MATTI-järjestelmän ja taksoituksen automatisoinnin tuomat mahdollisuudet

6.1 Laskutus

Laskutuksen käyttöönotossa on tunnistettu tarve saada mahdollisimman yhtenäinen ja automatisoitu ratkaisu kaupunkiympäristön toimialalle. Laskutukseen liittyviä toiminnallisuuksia löytyy valmiiksi MATTI-järjestelmästä, mutta näitä ei ole vielä otettu käyttöön. Toiminnallisuuksien käyttöönottoa on tarkoitus selvittää vuoden 2023 aikana (kuvio 6). Kehitystyön yhteydessä otettu huomioon Lupapiste-palvelussa valmiiksi käytössä oleva laskutus ominaisuus, jonka avulla tietoja voitaisiin hakea suoraan rajapinnasta. MATTI-järjestelmän ja Lupapisteen välille on rakennettu integraatio, minkä avulla saadaan laskutuksen metatiedot siirtyvät MATTI-järjestelmään. Kyseistä toiminnallisuutta ei ole otettu käyttöön luvat ja valvonta -yksikön toimesta, sillä se ei nykyisellään sopeudu yksikön käyttöön. Osassa toimialan prosesseissa tämä toiminnallisuus on jo käytössä. (Mäkelä T. 2023.)

Aikataulu

Kuvio 6. Suunniteltu laskutuksen automatisoinnin aikataulu (Mäkelä T. 2023)

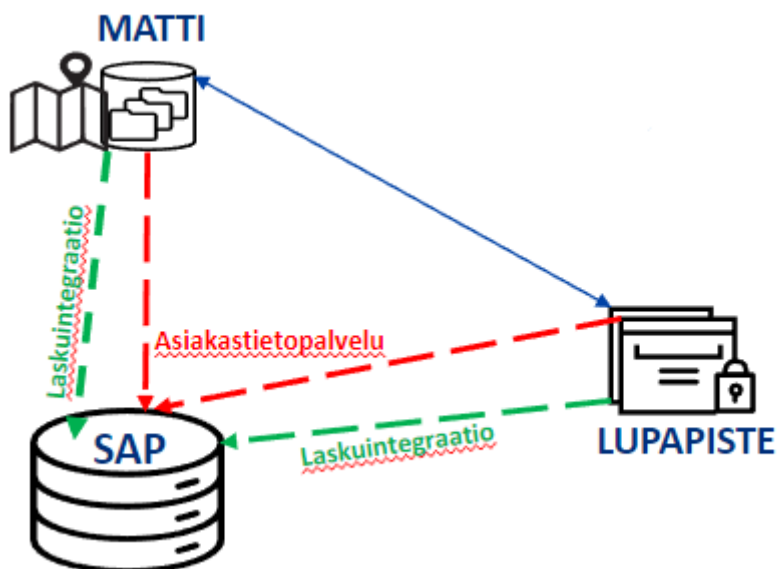
6.2 Automatisoinnin edut

Laskutuksen automatisoinnin hyödyiksi on tunnistettu manuaalisen työn vähentyminen. Yksinkertaisimmat tiedot siirtyvät luvalta valmiille laskulle. Näihin tietoihin voidaan lukea laskutusosoitteet ja yrityksen tiedot. Tämän avulla myös tietojen oikeellisuus pystytään varmistamaan, kun manuaalisesta tietojen siirrosta pystytään luopumaan. Laskutuksen automatisoinnin avulla myös prosessia saadaan selkeytettyä. Tämä kaikki heijastuu työajan

säästöön, kun tietyt prosessin vaiheet automatisoituvat. Näin ollen laskuttajalle jää enemmän aikaa priorisoida työtehtäviään tehokkaammaksi. (Mäkelä T. 2023.)

Laskituksen tekeminen muodostuu kolmesta osasta. Laskun sisällön muodostamisesta, asiakastiedon keräämisestä ja laskun viemisestä SAP-järjestelmään, josta lasku lähtee eteenpäin asiakkaalle.

Kuviossa 7 havainnollistetaan tietojen siirtymistä järjestelmien välillä. Lupapisteen geometria- ja asiakastiedoista tiedot välittyvät valmiille laskupohjalle SAP-järjestelmään. Käyttäjän luodessa laskun luodaan sille automaattisesti lasku ja laskurivit. Tässä vaiheessa lasku ei kuitenkaan lähde eteenpäin laskutettavalle. Käyttäjän tulee tarkistaa laskun tietojen oikeellisuus ja tarvittaessa korjata puutteelliset tai tyhjät tiedot. Näitä tyhjiksi jääviä tietoja voivat olla alueen pinta-alat sekä kunnossapitoluokat rajatapauksissa. Tämän jälkeen lasku voidaan merkitä lähetettäväksi SAP-järjestelmään.

Kuvio 7. Tietojen siirtyminen laskutuksessa (Mäkelä T. 2023)

7 Uuden taksan suunnittelu ja työpajat

7.1 Uudistamisen tarpeet ja perusteet

Vantaan kaupungin yleisiä alueita koskevien taksaperiaatteiden uudistuksen työstäminen alkoi joulukuussa 2022. Työhön ryhdyttiin, sillä edellisen kerran taksoitusta oli tarkasteltu tarkemmin vuonna 2016, jolloin edellinen taksa astui voimaan (liite 2). Vuoden 2023 aikana on tarkoitus tarkastella MATTI-järjestelmän ja laskutuksen automatisointia. Automatisaation hyödyntäminen laskutuksessa riippuu monesta tekijästä ja järjestelmän toimittajan kyvystä luoda toimiva järjestelmä vastaamaan yksikön tarpeita. Pääpaino projektin työstämisessä oli kuitenkin se, että uusi taksa saadaan julkaistua lupayksikön käyttöön.

Uudesta taksasta pyrittiin myös poistamaan tai yhdistämään eri alaluokkia sekä käyttämättömiä taksaluokkia, joihin voidaan soveltaa yksinkertaisempaa tai erikseen määriteltyä uutta taksaluokkaa. Uudistamisessa täytyi ottaa huomioon myös näkökulmien vaikutus taksojen perusteluun. Asiantuntijoiden näkemykset saattavat poiketa suuresti ulkopuolisien näkökulmista. Erikokoisten kaupunkien taksoitusta on myös suoraan vaikea lähteä kopioimaan, sillä lähtökohtaisesti isompien kaupunkien lupamäärät saattavat olla moninkertaisesti suuremmat kuin joidenkin pienempien kuntien. Työn suorittamiseksi oli kartoitettava myös muiden kuntien ja kaupunkien taksoitusperusteita. Kaikkiin kysymyksiin ei kuitenkaan suoraan kaupunkien verkkosivuilta löytynyt vastauksia, sillä yleinen trendi on, että taksoitukseen liittyvää tietoa on saatavilla enemmän vähemmän kuin enemmän. Tätä varten valmisteltiin kahdeksan kysymyksen mittainen kysely ja se osoitettiin suurimpiin kuntiin sekä kaupunkeihin eri puolilta Suomea. Kysymykset lähtivät rakentumaan Vantaan kaupungin taksasta havaittujen puutteiden tai epäselvyyksien johdosta.

Uudesta taksasta haluttiin laskutuksen osalta selkeämpi, jouhevampi ja helpommin ymmärrettävämpi etenkin ulkopuolisille toimijoille kuten urakoitsijoille. Selkeämmät maksuluokat helpottavat lupien käsittelijöiden tehtäviä alueiden maksuihin liittyvissä kysymyksissä. Aiemmin joissakin luvissa on saatettu käyttää muiden palvelualueiden taksoitus perusteita. Yleisimmäksi poikkeustapaukseksi voidaan nostaa matkapuhelimien tukiasemien rakennelmat eli telemastot ja näihin liittyvät laitetilat, joihin ei aiemmin ollut taksassa omaa kategoriaa. Näihin hyödynnettiin Vantaan kaupungin kiinteistöjen ja tilojen -palvelualueen taksoitusta.

7.2 Työpajat

Taksauudistusta työstettiin alkuun yksikön sisäisesti pienemmässä ryhmässä lupainsinöörin kanssa. Lupainsinöörien, jotka ovat olleet alusta asti mukana tässä projektissa,

toimenkuvaan kuuluu lupien käsittelyä, lupien myöntämistä sekä asiakkaiden neuvontaa eri luvanhaun vaiheissa.

Marraskuun 2022 loppupuolelta alkaen vanhaa taksaa käytiin läpi kohta kohdalta. Alkuvaiheessa sovittiin, mihin uudella päivitetyllä taksalla pyritään. Tarkoituksena lähtökohtaisesti oli selkeyttää ulkoasua, niin hakijan kuin lupien käsittelijöiden puolesta. Taksan työstäminen alkoi alkuun kahden viikon välein pidetyillä tiimipalaverilla, joissa käytiin läpi tarpeita, jotka tulee ottaa huomioon päivityksessä. Joulukuun aikana viikkopalaverit pidettiin kerran viikossa. Taksan läpikäymiseksi todettiin tarvittavan enemmän aikaa, kuin alun perin oli ajateltu. Helmikuussa taksan eri kohdat oli läpikäyty kohta kohdalta ja itse uuden luonnoksen työstäminen alkoi muutoksien pohjalta. Maaliskuun aikana muutokset pyrittiin kirjaamaan uuteen versioon. Valmiin taksan viimeiseksi vaiheeksi jää esitysluonnoksen kirjoittaminen ja tämän esityksen esittäminen kaupunkilautakunnalle kaupungininsinöörin toimesta. Vasta lautakunnan päätöksen ja 21 vuorokauden valitusoikeuden jälkeen uudesta yleisten alueiden käyttöä koskevasta taksasta tulee lainvoimainen.

8 Lähtökohdat taksan työstämiseen

8.1 Taksoituksen merkitys

Vantaa on vauhdilla kasvava kaupunki. Kaupungin etuna on jatkuvasti kehittyvät tiiviit ja urbaanit kasvukeskukset kuin myös etäämmällä luonnon läheltä löytyvät asuinalueet. Tämänkaltaisessa ympäristössä korostuu työmaista koituvan haitan minimoinen. Taksoituksesta voidaan puhua tietynlaisena työkaluna viranomaiselle. Tämän avulla voidaan ohjata työmaita pysyttelemään pienemmällä maa-alalla, jotta työmaat eivät levittäytyisi alueelle turhaan, tämä puolestaan heijastuisi suoraan alueen viihtyisyyteen ja ympäristöhaittaan. Vantaan kaupungilla arvotetaan ympäristön viihtyvyyttä, jolloin oikeanlaisella taksoituksella voidaan urakoitsijoita johdatella pienentämään työmaa-alueita sekä työmaiden kestoa.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitolain 1978/669 14b §:n mukaan kunnalla on oikeus periä:

- maksu ilmoituksista, jotka koskevat katu- ja yleisillä alueilla tehtäviä töitä. Perusteena maksulle ovat ilmoituksen tarkastamisesta ja valvonnasta aiheutuvat kustannukset.
- maksu kadun tai yleisen alueen tilapäisestä rajaamisesta työmaakäyttöön. Maksun perusteena toimivat toiminnan kesto, alueen laajuus ja alueen keskeisyys. Maksujen tulee pysyä kohtuullisuuden rajoissa.

Katujen ja yleisten alueiden sulkemisesta perittävien maksujen avulla pyritään ohjaamaan työmaiden kestoa. Töiden yhteensovittamisella ja kaivantojen lyhyillä aukioloajoilla voidaan varmistaa katujen ja yleisten alueiden pysyminen niille varattujen tehtävien käytössä. Maksuluokkien ja selkeän taksan avulla voidaan vähentää työmaasta liikenteelle, kevyelle liikenteelle ja ympäristölle aiheutuvia haittoja. Samalla periaatteella viranomaiset voivat vaikuttaa työmaa-alueen suuruuteen ja ohjata töiden aikatauluja. (Kuntaliitto. 2006, 20.)

8.2 Käytännön kokemusten hyödyntäminen uudessa taksassa

Yksi uuden taksan lähtökohdista oli lähteä tutkimaan edellisen taksan käyttöönoton jälkeen saatuja kokemuksia ja muutostarpeita. Monissa käyttötapauksissa nykyisen taksan soveltaminen on ollut haastavaa. Toistuvissa tapauksissa on ollut haastavaa löytää yhtenäinen soveltuva taksa. Näissä tapauksissa on hyödynnetty eri palvelualueiden taksoitusperusteita. Yksikössämme olemme käyneet lävitse vaihtoehtoja, joilla taksa laajennetaan kattamaan näitä toistuvia tapauksia. Tehdyillä muutoksilla taksan soveltaminen tulee helpottumaan ja siitä saadaan paremmin perusteltava sekä vähemmän tulkinnanvarainen kokonaisuus.

Lähtökohtia ja esimerkkejä oli hyvä lähteä kartoittamaan myös muiden kuntien taksoitusperusteista. Yhtenä tutkimusmenetelmänä tässä opinnäytetyössä käytettiin kyselyä muille kunnille. Tämän avulla voidaan kartoittaa, miten tietyt asiat tehdään eri kunnissa. Vastauksista pystyttiin kehittämään uusia näkökulmia tulevaan taksaan tai muokata jo olemassa olevia luokitteluja. Kysymykset käsittelivät aiheita, joihin ei Vantaan kaupungin aiemmissa yleisten alueiden taksaperusteissa ollut selkeää linjausta. Kysely toteutettiin sähköpostikyselynä. Kyselyn lisäksi lisämateriaalia muiden kaupunkien ja kuntien käytännöistä pyrittiin etsimään verkosta.

Uudessa taksassa täytyy myös huomioida kustannusten nousu kaikissa palveluissa. Maailmanpoliittiset tilanteet ovat nostaneet materiaalin sekä raaka-aineiden hintoja. Samaan aikaan myös indeksikorot ovat nousseet. Toisin sanoen uudessa taksassa tuli ottaa huomioon palvelu- ja käsittelymaksujen ja alueen käyttömaksujen korotukset sekä mahdollisesti lisätä uusia maksuluokkia kaivuutöitä varten. Varsinaista painetta korotuksille ei ole yksikön päälliköltä tullut, mutta edellä mainittujen asioiden johdosta hinnannousut taksoitukseen olivat perusteltavissa hintojen nousun yhteydessä. Vantaan maantieteellisen sijainnin takia hinnat ovat pääkaupunkiseudulla suuremmat kuin muualla Suomessa.

9 Muiden kuntien taksaperusteisiin tutustuminen

9.1 Taksoituksen uudistamisen lähtökohdat

Uudesta taksasta haluttiin toimiva, selkeä ja vähemmän tulkinnanvaraisuutta aiheuttava kokonaisuus, joten tätä varten oli syytä lähteä tarkastelemaan muiden kaupunkien taksaperusteita yleisten alueiden lupien osalta. Etenkin oli syytä tarkastella Helsingin ja Espoon taksaperusteita, sillä yhdessä Vantaan kanssa pääkaupunkiseudun kaupungeilla on myös käytössään yhteinen pääkaupunkiseudun katutyöohje. Tämän ohjeistuksen avulla on sovittu yhteisistä käytännön linjauksista, joita kaivajan tulee noudattaa. Jokaisella kunnalla voi kuitenkin olla vielä tarkentavia ohjeistuksia.

Taksasta pyrittiin siis saamaan yhtenäinen muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa, mutta oli syytä myös tarkastella muiden isompien kaupunkien ja kuntien taksoja. Lähempään tarkasteluun valikoituivat Helsingin ja Espoon lisäksi Lahti, Vaasa, Jyväskylä, Kouvola, Tampere, Turku, Kuopio, Joensuu, Oulu sekä Lappeenranta. Kysymykset, jotka lähetettiin edellä mainituille kaupungeille ovat listattuna alla.

1. **Laitesuojat ja telemastot.** Vantaalla näille ei nykyisellään ole olemassa selkeää taksaperustetta. Veloitetaanko kunnassanne tukiasemien mastoista ja laitesuojista, joiden maa-ala on varsin pieni, mutta maisemallinen haitta yleensä isompi. Vantaan nykyiset taksat perustuvat vanhoihin maanvuokrasopimuksiin, joiden perusteella veloitamme esimerkiksi telemastosta 1800 €/vuosi.
2. **Keräyspisteet.** Veloitetaanko kunnassanne (ei-keskitetyistä) keräyspisteistä, esimerkiksi vaate- ja paperinkeräyspisteet ja muu vastaava toiminta?
3. **Opasteet ja isot mainoslaitteet.** Veloitetaanko kunnassanne yritysopasteiden ja mainospylonien sijoittamisesta yleiselle alueelle? Ja miten mahdolliset veloitukset muodostuvat?
4. **Palstaviljely.** Onko kunnassanne kaupungin maalle sijoitettuja palstaviljelyalueita? Jos on, veloitetaanko näistä maksuja, miten mahdolliset veloitukset muodostuvat?
5. **Kiinteistöjen rakenteet.** Veloitetaanko kunnassanne kiinteistön yleiselle alueelle ulottuvista rakennelmista – kuten tukimuureista tai eristeistä – erillisiä maksuja? Jos veloitetaan, niin millaisin perustein?
6. **Tapahtumat.** Millaisia maksuja kunnassanne mahdollisesti peritään yleisten katuaukioiden käytöstä tori-, markkina- ja muussa tapahtumatoiminnassa?

7. **Työmaiden pysäköinti.** Myönnetäänkö kunnassanne tilapäisiä pysäköintialueita työmaiden pysäköintitarpeisiin? Jos myönnetään, veloitetaanko näistä maksuja, ja miten mahdolliset veloitukset muodostuvat?
8. **Televisio- ja elokuvatuotannot.** Kuvaushankkeet ovat aiheuttaneet jonkin verran päänsärkyä alueenkäyttölupien osalta Vantaalla. Lupia haetaan usein viime tingassa, ja ne sisältävät yleensä laajoja tilapäiseen pysäköintiin tarvittavia alueita, sekä mahdollisesti tilapäisiä liikennejärjestelyitä kuten kadun katkaisua. Minkälaisilla menettelyillä olette toimineet mahdollisten kuvaustoimintaan liittyvien alueenkäyttölupien osalta?

Kysymyksiä lähdettiin muodostamaan yksikön omien kokemusten perusteella. Vastauksia kysymyksiin yritettiin ensin etsiä suoraan kaupunkien verkkosivuilta. Kysymysten määrä muille kaupungeille haluttiin pitää alle kymmenessä, jotta kysymyksiin vastaamisesta ei muodostuisi liian työlästä ja aikaa vievää toimeksiantoa.

9.2 Muiden kuntien taksat ja kyselyn tulokset

Kyselyyn saatiin lopulta vastaus neljältä kaupungilta. Kysely lähetettiin yhteensä 12 kaupungin ja kunnan lupayksiköille. Vastauksista ei voitu tehdä laajempaa kokonaiskuvaa odotettua heikomman vastausprosentin vuoksi. Kysymykset lähetettiin hiihtolomaviikkojen aikaan, joka todennäköisesti vaikutti sähköpostikyselyn heikkoon vastausprosenttiin. Muita mahdollisia syitä heikolle vastausprosentille saattoivat olla aikataululliset haasteet ja kysymyksiin käytettävä aika vastatessa. Seuraavaan kappaleeseen on koottu kyselyyn saadut vastaukset kaupungeilta.

9.2.1 Lahti

1. Kun uusi masto tms. halutaan alueelle, joutuu hakija maksamaan sijoitus- ja kaivuluvan. Hyvin luultavasti perittäisiin tapauskohtainen tonttivuokra (liittyen siis siihen, mihin asennettu).
2. Näihin tehdään Lahdessa 5 v sopimus. Ja kyllä, niistä veloitetaan.
3. Kyllä veloitetaan. Kaupunki tekee sopimuksen 5 v kerrallaan. Tällä hetkellä kaupunkiin tulossa uusia halukkaita, mutta vaatii tarkempaa tarkastelua kaupunkikuvallisesti. Veloitus muodostuu sijoitusluvasta, kaivuluvasta ja vuosivuokrasta.
4. Kaupunki on ulkoistanut toiminnan, ja paikallinen yhdistys huolehtii palstaviljelyvuokrauksen.

5. Ainoastaan lupamaksut, ei muita maksuja.
6. Kaupunki on jaettuna kahteen alueeseen (1 ja 2). Maksu muodostuu tapahtuman luonteesta, ja tarvittavista lisäpalveluista.
7. Pyritään siihen, että autot mahtuvat työmaiden alueiden sisälle ts. vaaditaan varaaamaan suurempi alue. Jos näin ole, maksu normaalin parkkitaksan mukaisesti.
8. Lahdessa yhteydenotot on tapahtuneet ajoissa, jolloin yhteystyö on ollut mutkaton. Tuotannot maksavat alueen käytöstä ja pysäköinnistä normitaksojen mukaan.

9.2.2 Espoo

1. Tonttiyksikkö vuokraa maan ja AKH antaa lausunnon sijoituksen sopivuudesta. Veloitus tonttiyksikön maanvuokraustaksan mukaisesti.
2. Tonttiyksikkö tekee sopimukset, AKH antaa lausunnon sijainnista. Veloitus tonttiyksikön maanvuokraustaksan mukaisesti.
3. Tämä on parhaillaan työn alla, pääsääntöisesti emme myönnä lupia yleisille alueille ko. laitteille vaan ohjaamme sijoitukset tontin omalle puolelle mahdollisuuksien mukaan. Siltabanderolli-paikkoja luvitamme tietyille silloille, veloitus taksan mukaisesti.
4. järjestäminen kuuluu Espoossa Viherkunnossapidolle.
5. Ei veloiteta, on tosin pohdinnassa seuraavaan taksauudistukseen.
6. Torialueet ovat pääsääntöisesti tonttiyksikön hallinnassa.
7. Tapauskohtaisesti myönnetään. Tonttialueilla alueen vuokraa tonttiyksikkö, yleisillä alueilla AKH.
8. Useinkin kuvauspaikan läheltä ei löydy tarvittavaa pysäköintikapasiteettia, joten pyrimme kartoittamaan lähialueilta sopivia alueita vuokrattavaksi pysäköintiin joko tonttiyksikön vuokraamina tai AKH luvituksen kautta. Veloitus taksan mukaisesti.

Espoon vastauksissa Alueiden käytön hallinta -yksikköön viitataan lyhenteellä AKH.

9.2.3 Oulu

1. Mastojen osalta luovutus tapahtuu maanvuokrausoikeudella. Hinnoittelu on:
 - a. Putkimastot eli harustamattomat pylväät ja niiden laitetila 781,42 €/vuosi
 - b. ristikkorakenteiset harustamattomat 1453,92 €/vuosi

c. harustetut mastot 2907,84 €/vuosi.

2. Keräyspisteet sijaitsevat pääosin tonteilla. Aiemmin paperinkeräysastioita on ollut myös yleisillä alueilla, mutta nykyisin ne ovat poistuneet. Yksittäisiä aluekeräyspisteitä uudelle omakotialueelle on rakennettu viime vuosina. Omakotitontin saaja sitoutuu tontin oston tai vuokrauksen yhteydessä yhteispisteiden kunnossapidon kustannuksiin.
3. Opasteet ja mainoslaitteet sijoitetaan tontille. Teollisuusalueella on alueopasteet. Viitoitusta myönnetään yhteiskunnallisiin tarkoituksiin esim. kirjasto, päiväkotitms.
4. –
5. –
6. Tapahtumista peritään hinnaston mukainen maksu osallistujamäärän mukaan, mikäli tapahtuma-alueeseen liittyy pysäköintialue. Peritään maksu menetettyjen pysäköintitulojen perusteella. Hyväntekeväisyysjärjestöjen, seurakunnat ja SPR ym. järjestäjien tapahtumista ei peritä maksua.
7. Työmaille ei myönnetä lupaa pysäköintitarkoitukseen lupa-alueelle.
8. Elokuvatuotannot ovat sujuneet Oulussa suhteellisen kivuttomasti. Tuotannot ovat olleet yhteydessä hyvissä ajoin ja asioita on pystytty järjestelemään yhteistyössä. Luvat myönnetään normaalien lupakäytäntöjen toimesta käyttäen samaa hinnastoa.

9.2.4 Lappeenranta

1. Mastot tai niihin verrattavat laitetilat: 1300 € vuodessa. Jos sopimus on lyhytaikainen tai siihen sisältyy 6 kk irtisanomisaika, niin laittilan vuokraa on alennettu 50 %. Kyseessä ”maapoliittinen” hinta, eli käypää arvoa ei ole arvioitettu ulkopuolisella. Piilotetun yritystuen riski mahdollinen mutta mielestäni se on epätodennäköistä. Hinta sidottu elinkustannusindeksin muutokseen.
2. Viimeksi (2015) näistä ei veloitettu mitään, mutta nykyisin luultavasti alueen käytöstä perittäisiin maksu. Erillistä hinnoitteluperiaatetta ei ole määritelty.
3. Jos kyse on pysyvästä mainostaulupaikasta tms. niin silloin käytetään erillishinnoittelua. Riippuen mainostaulun koosta, vuokra vaihtelee 750 €/v ja 2000 €/v välillä. Hinta on ”maapoliittinen” hinta, eli käypää arvoa ei ole arvioitettu ulkopuolisella. Pienemmissä ja tilapäisissä mainospaikoissa hinnoittelussa sovelletaan katutaksoja. Hinta sidottu elinkustannusindeksin muutokseen.

4. 30 €/kausi/palsta (10*10 m). Siirtolapuutarhapalstoilla, joille saa rakentaa, niin vuoviuokra on tällä hetkellä 82 €. Hinta sidottu elinkustannusindeksin muutokseen.
5. Kyllä, nykyisin velotetaan. Jos kyseessä on välttämätön rasite tai siihen verrattava käyttöoikeus, niin minimi hinta on 150 € (sopimuksen laatimiskukat). Tämän lisäksi peritään erillinen maapohjakorvaus, mikä on käytännössä sama kuin oikeutetun kiinteistön maapohjan myyntihinta. Mikäli käyttöoikeus vaikeuttaa rasitetun tontin käyttöä, tai ylityksestä ei ole sovittu mitään, niin silloin korvaus voi olla sama kuin tontinosan myyntihinta (luvaton ylitys). Maapohjan neliöhinnat vaihtelevat 4–40 € välillä. Tämän lisäksi on korvattava mahdolliset muut haitat yms. Pakkorasitteiden osalta noudatetaan toimitusinsinöörin korvauspäätöstä.
6. Useita hintoja. Parhaillaan laaditaan uutta yhtenäistä hinnoitteluperiaatetta tapahtumille. Hinta voi vaihdella tapahtumasta riippuen 0–800 €/päivä. Tori ja markkinapaikoille on omat hintansa.
7. Tapauskohtaisesti sijaintiin perustuen. Ilmaiset p-ruudut tai p-kiekolla rajoitetut ruudut vuokrahinta 1-luokan kadut 20 €/ruutu/vrk, 2-lk 10 €/ruutu/vrk ja 3-lk 5 €/vrk. Maksulliset p-paikat hinnaston mukaan.
8. toimitaan kuten muissakin lyhytaikaisissa yleisten alueiden lupia tarvitsevilla tapauksissa.

Kyselyn tuloksiin ja muiden kuntien verkkosivuihin tutustumisen jälkeen voidaan todeta, että muiden kaupunkien toimintatavat sekä taksoitukset perustuvat samankaltaisuuksiin. Vastausten avulla pystytään peilaamaan muiden kuntien käytäntöjä Vantaan taksoitusperusteisiin. Todeta voidaan, että sähköpostikyselyn vastaukset olivat odotetunlaisia. Taksojen suuruuksissa ei ollut merkittävästi eroa Vantaan kaupungin taksoihin.

Muiden kaupunkien verkkosivuihin tutustuessa kiinnitettiin huomiota tiedon saatavuuden vähyyteen eli saatavuus taksoituksista oli heikkoa. Kaupunkien verkkosivuilta löytyi lähtökohtaisesti tietoa mainostamisesta ja mainostamisen taksaperusteista. Kyselyn kysymyksiä laadittaessa mainostaminen pystyttiin rajaamaan pois, sillä tästä oli jo tarpeelliset tiedot saatavilla.

10 Uusi yleisten alueiden taksa

10.1 Päivitetty taksa

Uusina maksuina taksaan lisättiin alueenkäyttömaksut matkaviestintukiasemia, laittiloja, mainospilareita ja yleisluontoista harrastustoimintaa varten. Kioskiyrittäjille lisättiin ja määriteltiin erillinen kaupungin sähköverkon käytöstä laskutettava kiinteä kuukausimaksu. Eri-laiset myyntitoiminnan maksut yhdistettiin tilapäisen myyntitoiminnan taksaksi, ja se on joko kiinteä kuukausimaksu tai vaihtoehtoisesti pinta-alaan perustuva vuorokausimaksu. Uuteen taksaan sisällytettiin huomautusmaksu hallinnan loukkauksesta.

Uuteen taksaan päivitettiin ja muokattiin lisäksi seuraavia kohtia: yleisten alueiden kaivu-maksuja, muut työmaat yleisillä alueilla, nostotöiden ja lavojen käytäntöjä, maksuvapautuk-sia, lupaehtojen laiminlyöntimaksuja, mainoksien ja opasteiden ehtoja selkeytettiin, avoimet ja suljetut ulkoilmatapahtumat yhdistettiin saman taksan alle, markkina-alueita täydennettiin sekä päivitettiin arvonlisäverotus- ja laskutusikäytäntöjä.

Yksikön johtajan sekä kaupungininsinöörin kanssa järjestettiin palaveri, jonka tarkoituksena oli kuulla heidän mielipiteensä ennen esityksen laatimista kaupunkitilalautakunnalle. Kes-kustelua herätti hintahaarukoiden perusteisiin liittyvät kysymykset. Vaikka maksuperusteet ovat yksikön sisällä tiedossa ja mallia tuleviin hakemuksiin tultaisiin ottamaan aiemmista päätöksistä ja vastaavanlaisista luvista. Nämä perustelut eivät kuitenkaan riittäneet, sillä viranhaltijan määrittelemä hinta voi näyttäytyä hakijalle epäoikeudenmukaisena. Palave-rissa sovittiin, että hintahaarukoita ei oteta käyttöön uuteen taksaan ja määritellään sopivat taksat näiden tilalle, niin että ne palvelevat mahdollisimman monia käyttötarkoituksia. Alla on esiteltynä päivitetystä taksasta löytyvät uudet lisäykset, muutokset ja päivitykset.

Vanhan 1.1.2016 voimaan tulleen taksoituspäätöksen löytää tämän työn liitteistä (liite 2).

10.2 Uudet maksut ja muutokset

Huomautusmaksu hallinnan loukkauksesta

Luvaton maankäyttö on tunnistettu ongelmaksi valtakunnallisellakin tasolla. Suurimmassa osassa tapauksista on kyse yleensä tahattomasta toiminnasta, mutta toiminnan luonne voi aiheuttaa myös haittaa muille asukkaille sekä kaupungille esimerkiksi kunnossapidollisesti. Esteiden ja rakenteiden sijoittaminen vastoin maan omistajan lupaa tulkitaan hallinnan louk-kauksena. Luvattomaksi maankäytöksi luetaan muun muassa trampoliinin sijoittaminen ton-tin rajojen ulkopuolelle tai puutarhajätteiden läjittäminen kaupungin metsäalueille. Kaupun-kiympäristön jatkuvasti tiivistyessä nämä edellä mainitut ongelmat ovat entisestään

lisääntyneet. Yleisten alueiden maankäyttöön tarvitaan aina työ- tai käyttöluva. Puuttamalla kyseiseen toimintaan pyritään aina kuitenkin valvomaan alueen yleistä alueen turvallisuutta. Rärkeimmissä esimerkkitapauksissa rakennustyömaalla toimiva nosturi ilman asianmukaisia opastimia tai suoja-aitauksia aiheuttaa merkittävää vaaraa ohikulkijoille.

Vantaan kaupungin luvat ja valvonta -yksikkö on kiinnittänyt näihin tapauksiin huomiota tarkemmin katutarkastajien maastossa tehtyjen havaintojen, kunnossapidon tarkastajien ilmoitusten tai kaupungin palautejärjestelmästä saatujen ilmoitusten kautta. Lähtökohtaisesti tapauksiin on puututtu huomauttamalla ja lähettämällä korjauskehotus kirjeitse.

Uuteen yleisten alueiden taksaan on lisätty uusi 420 € suuruinen huomautusmaksu, jonka tarkoituksena on saada kuriin tehokkaammin luvaton maankäyttö puisto- ja katualueilla. Huomautusmaksun suuruus muodostuu kaupungille syntyvistä todellisista kustannuksista. Kustannukset muodostuvat selvitys- ja valmistelutyöstä sekä tarkastuskäynneistä maastossa, yhteensä 6 tuntia 70 €/h. Toimintaan pyritään ensisijaisesti puuttumaan huomauttamalla hallinnan loukkauksesta, mutta toiminnan jatkuessa voidaan tekijälle määrätä huomautusmaksu hallinnan loukkauksesta. Tarvittaessa maksu voidaan määrätä uudelleen toiminnan jatkuessa.

Rakennelmien sijoittaminen

Rakennelmien sijoittamiselle ei ollut aiemmassa taksassa erikseen määriteltyä taksaperustetta. Rakenteiden sijoittamiseen liittyvät maksut ovat olleet aiemmin poikkeuksia, joihin on sovellettu kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen määrittelemää taksaa. Asia koettiin ylimääräistä työtä aiheuttavana prosessina. Teleoperaattoreiden tukiasemat ovat tyypillinen esimerkki tästä.

Uuteen yleisten alueiden taksaan lisättiin liitteen 1 osion 10 mukaisesti maininta mainospyloneista, mastollisista laitetoista sekä laitetoista ja erillislaitteista ilman mastoa. Näiden hintojen ajantasaisuus on varmistettu kiinteistöjen ja tilojen -palvelualueelta ja ne mukailevat aiemmin veloittettua taksoitusta.

Tilapäisen myyntitoiminnan taksa sekä erillinen sähkömaksu sähköpisteen käytöstä

Keskeisimpien kioski- ja grillipaikkojen osalta veloitus toteutetaan tarjouskilpailun perusteella. Muuta tilapäistä myyntitoimintaa varten oli tarpeen kehittää yksinkertainen taksoitus, mitä pystyisi tarvittaessa soveltamaan lyhytaikaista käyttöä varten. Liitteen 1 osion 9.4 mukaisesti tilapäisen myyntipaikan vuorokausitaksaksi muodostui 1 €/m²/vuorokausi ja kuukausitaksaksi 300 €/kuukausi. Vuorokausiperusteisen taksan käyttömahdollisuus helpottaa luvan käsittelyä tilanteissa, joissa toimintaa harjoitetaan satunnaisina päivinä.

Liitteen 1 osion 9.8 mukaisesti sähköpisteen käytöstä lisättiin uusi kohta uuteen taksoitukseen. Sähkön käytöstä veloitettiin aiemmin käytön mukaan. Hinta perustui kaupungin solmimaan sähkö Sopimukseen sähköntarjoajan kanssa. Kunnossapitopäällikön kanssa pidetyssä yhteistyöpalaverissa asetettiin uudeksi sähkön hinnaksi 90 €/kk perustuen keskimääräiseen sähkönkäyttöön ja kulutukseen aiempien lupien osalta.

Kaivutyöt yleisillä alueilla sekä harrastustoiminta

Työmaiden kaivuumaksuja uudistettiin ja selkeytettiin liitteen 1 osion 8 mukaisesti. Samalla päivitettiin työmaiden alueenkäytön maksuluokkia. Ne määräytyvät Vantaalla alueilta, mitkä otetaan tilapäisesti tai pitkäaikaisesti pois yleisestä käytöstä työmaan käyttöön työmaatukikohdat ovat tyypillinen esimerkki tämänkaltaisesta toiminnasta. Kohtuullinen maksu kadun ja yleisen alueen tilapäisestä rajaamisesta perustuu tapahtuman luonteen, keston ja alueen keskeisyyden mukaan. Hintoja korotettiin aiemmasta (liite 2 s. 2) kunnossapitoluokkien 1. ja 2. osalta maltillisesti. Hintojen nousu perustuu saatuihin tuloksiin naapurikuntien taksoituksista sekä maan arvon nousemisesta pääkaupunkiseudulla.

Muille rakentamattomille yleisille alueille sijoittuvien työmaiden hinnoitteluun luotiin ensimmäiseen luonnokseen tapauskohtaisesti sovellettavaa uutta hintahaarukkaa, mikä määräytyy työn luonteen, keskeisyyden ja sijainnin mukaan. Myöhemmissä palaverissa yksikön päällikön sekä kaupungininsinöörin kanssa hintahaarukan todettiin näyttävätyvän hakijalle liian epäselkeänä hankkeita suunnitellessa. Yksikön ja hakijan etua paremmin palvelevaksi taksaksi valittiin kiinteähintainen maksuperuste. Kyseistä rakentamattomien alueiden taksaa voidaan jatkossa soveltaa myös muihin käyttötarkoituserusteisiin alueenkäyttölupiin, joihin ei ole erikseen määriteltä taksaa.

Rakentamattomien alueiden määrittämisessä käytettiin perustana jo myönnettyjen lupien maksuperusteita. Näiden pohjalta luotiin Excel-taulukko havainnollistamaan eri hintaportaita muodostuvia alueen käyttömaksuja. Aiemmat maksuperusteet kuvion 8 mukaisille luvulle perustuvat kiinteistöjen ja tilojen -palvelualueen määrittämiin hintoihin. Kuviossa 9 on esitettyä aiemmin myönnettyjen lupien vuositaksa. Rakentamattomien alueiden osalta taksassa päädyttiin 0,3 € /15 m² /vuorokausi mukaiseen taksoitukseen. Uuden taksoituksen mukainen maksu palvelee etenkin yritystoimintaa hintojen alenemisen seurauksena. Alla esitetyn kuvion 9 perusteella oli syytä luoda uusi harrastustoiminnan käyttötarkoituksia paremmin palveleva taksa, sillä kustannusten nousu olisi noussut kohtuuttomaksi ottaen huomioon toiminnan yleishyödyllisen luonteen.

Hanke	Koko (m ²)	€/m ²	Nykyinen vuositaksa (€)
Yritys A pysäköintialue	1500	8	12 000,00
Yritys B työmaatukikohta	5000	10	50 000,00
Yritys C varastointialue	525	4	2 100,00
Yritys D vuokra-alue	1850	2,27	4 200,00
Yritys E näytteenotto	1500	8	12 000,00
Minigolf	2700	0,37	1 000,00
Lenkkikenttä	5000	0,09	450,00
Koirienkoulutuskenttä	12000	0,04	500,00
Päiväkodin leikkipuisto	425	1,06	450,00

Kuvio 8. Esimerkkejä aiemman taksan mukaisista veloituksista

Hanke	10snt/yksikkö (€)	20snt/yksikkö (€)	30snt/yksikkö (€)	50snt/yksikkö (€)
Yritys A pysäköintialue	3650	7 300,00	10 950,00	18 250,00
Yritys B työmaatukikohta	12 191,00	24 382,00	36 573,00	60 955,00
Yritys C varastointialue	1 277,50	2 555,00	3 832,50	6 387,50
Yritys D vuokra-alue	4 526,00	9 052,00	13 578,00	22 630,00
Yritys E näytteenotto	3 650,00	7 300,00	10 950,00	18 250,00
Minigolf-rata	6 570,00	13 140,00	19 710,00	32 850,00
Lenkkikenttä	12 191,00	24 382,00	36 573,00	60 955,00
Koirienkoulutuskenttä	29 200,00	58 400,00	87 600,00	146 000,00
Päiväkodin leikkipuisto	1 058,50	2 117,00	3 175,50	5 292,50

Kuvio 9. Esimerkkejä vaihtoehtoisilla veloituksilla

Harrastustoiminnalle luotiin taksaan oma hintaluokka liitteen 1 kohdan 9.3.2 mukaisesti, jonka todettiin palvelevan mahdollisimman montaa käyttötarkoitusta ja -tapausta nostamatta veloituksia kohtuuttomasti.

Nostotyöt ja vaihtolavat

Uuteen taksaan päivitettiin käytäntöjä koskien nostotöitä ja vaihtolavoja, joissa työ on alle vuorokauden kestävä ja joista ei aiheudu merkittävää haittaa lähiympäristölle. Työn suorittajalta vaaditaan edelleen ilmoitus tehtävästä työstä sekä asianmukaiset liikennejärjestelysuunnitelmat.

Uudistus tekee alle vuorokauden kestävästä tilapäisestä haitasta maksuttoman työn suorittajalle. Tämä nähtiin työryhmän kesken asiana, mikä johtaa kyseisten ilmoitusten lisääntymiseen. Erityisesti nostotyöt ovat aiheuttaneet päänvaivaa alueiden valvojille, mitkä usein ovat olleet luvattomia sekä liikennejärjestelyiltään jopa vaarallisia niin sivullisille kuin työntekijöillekin. Ilmoitusmenettelyn avulla on mahdollista ohjeistaa työn suorittajaa toimimaan oikein ja vaadittavien liikennejärjestelyjen mukaisesti.

Arvonlisäverotus

Arvonlisäverotukseen liittyviä käytäntöjä selviteltiin Helsingin ja Espoon näkemystä hyödyntäen. Taksassa esitettyihin hintoihin ei ole lisätty arvonlisäveroja. Ilmoitusten käsittelyyn ja hankkeiden valvontaan liittyvissä maksuissa ei huomioida arvonlisäveroa, sillä ne ovat viiranomaistoimintoja. Yleisellä alueella työskennellessä ei työstä peritä arvonlisäveroa. Muista luvanvaraisista hankkeista yleisellä alueella katsotaan perittäväksi arvonlisäveroa.

Markkina-alueiden aluejako

Vantaalla on erikseen määriteltä markkina-alueita Tikkurilan, Kivistön, Myyrmäen ja Korson keskustoissa. Uutena lisäyksenä tähän taksaan oli Kivistön markkina-alue. Aluejaon vuorokausihinnoittelu löytyy liitteestä 1 osiosta 9.3.3. Uutena markkina-alueena listaukseen lisättiin Kivistön alue. Kivistön markkina-alueen lisääminen taksaan koettiin tärkeänä, sillä alue on rakentunut käytännössä kokonaan edellisen taksauudistuksen jälkeen ja on merkittävä solmukohta yhdistäen suuret valtavyylät ja kehäradan.

11 Yhteenveto ja pohdinta

Tämän insinööriyön tarkoituksena oli lähteä suunnittelemaan ja uudistamaan yleisten alueiden luvanvaraisten hankkeiden taksoitusta. Taksoituksen ajantasaisuutta pidetään luvat ja valvonta -yksikölle tärkeänä, sillä tätä käytetään päivittäin osana työskentelyä. Taksoitusta voidaan pitää yhtenä tärkeimmistä työkaluista muun muassa työmaiden haittojen vähentämiseen. Työ toteutettiin yksikön työryhmän kesken marraskuu (2022) – toukokuu (2023) välisenä aikana.

Uudesta taksasta saatiin tavoitteiden mukainen selkeä kokonaisuus. Vasta taksan lainvoimaisuuden sekä käyttöönoton myötä voidaan nähdä vaikutukset työmaiden osalta. Osaa tekstistä muotoiltiin asiallisemmaksi ja ymmärrettävämmäksi. Samalla tekstiä muotoiltiin saavutettavammaksi, jotta lukulaitteiden avulla sitä pystytään tarkastelemaan. Hintojen korotuksia ei nähty uuden taksan kannalta isoimpana kriteerinä. Hintojen korotukset uudessa versiossa ovat maltilliset ja verrattuna naapurikaupunkien taksoihin jopa monin kerroin halvempia. Tässä työssä käsiteltiin lainsäädäntöä, mikä ohjaa julkisella sektorilla tekemistä hyvinkin paljon. Korostin opinnäytetyössä näistä ohjaavista laeista tärkeimpiä ja nämä esiintyvätkin läpi opinnäytetyön.

Uutta taksoitusta varten työssä selvitettiin ja perehdyttiin etenkin pääkaupunkiseudun muiden kuntien vastaaviin toimintatapoihin. Yleiskuvan saamiseksi otettiin tarkasteluun myös muiden isoimpien kuntien ja kaupunkien taksat. Työn aikana suoritettiin sähköpostikysely muille kunnille koskien heidän taksoituskäytäntöjensä. Kyselyyn valikoituneet kaupungit olivat Helsinki, Espoo, Lahti, Tampere, Joensuu, Lappeenranta, Oulu, Jyväskylä, Vaasa, Turku, Kuopio ja Kouvola. Ennakkoon yhtenä mahdollisuutena lähestyä ja haastatella muiden kuntien edustajia koskien heidän käytäntöjään olisivat olleet yleensä alkuvuodesta järjestettävät kuntatekniikan yhdistyksen katutyöpäivät. Kyseinen tapahtuma päätettiin kuitenkin siirtää vuoden 2023 loppupuoliskolle. Tämä osaltaan vaikutti tämän opinnäytetyön sisältöön. Onnekseni voin todeta, että uudistettu taksa tavoitteiden mukainen eli helppolukuisen ja selkeä kokonaisuus.

Kaupunkitilalautakunnan kokouksessa 20.9.2023 esitetty uusi taksamalli hyväksyttiin muutostarpeitta. Uusi yleisten alueiden taksoitusta koskeva taksa astui voimaan 1.10.2023.

Tässä opinnäytetyössä myös sivuttiin laskutuksen automatisointia MATTI-järjestelmään rakennettavan laskutusrobotin avulla. Valitettavasti tämän opinnäytetyön edetessä vuoden 2023 syksyille ei ole vielä kuultu uudesta järjestelmästä kehittäjän toimesta.

Lähteet

Esri Finland. 2019. Vantaan kaupungin maankäytön prosessit uudelle aikakaudelle. Viitattu 7.3.2023. Saatavissa <https://www.esri.fi/fi-fi/tietoa-meista/uutiset/vantaan-maankayton-prosessit-uudelle-aikakaudelle>

Hallberg, Pekka et al. Maankäyttö- ja rakennuslaki. 4., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent, 2020. Print. Viitattu 14.3.2023. Saatavissa https://lut.primo.exlibrisgroup.com/permalink/358FIN_LUT/b5aq28/alma991965273206254

Horstia Aarno. 2021. Yleisten alueiden lupamäärät. Viitattu 4.4.2023.

Finlex. Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 15.3.2019/306. Viitattu 17.4.2023. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190306>

Finlex. Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132. Viitattu 2.3.2023. Saatavissa <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>

Finlex. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31.8.1978/669. Viitattu 16.2.2023. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780669#L4>

Maanselkä, S. 2022. Vantaan yleisten alueiden luvattoman maankäytön valvonnan kehittäminen. Metropolia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 20.1.2023. Saatavissa <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202205128985>

Majuri, N. 2021. Vantaa.fi, Tekninen saavutettavuus ja sisältöprosessi. Hämeen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 17.4.2023. Saatavissa <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021120423770>

Juhola, M. 2021. Selvitys MATTI-järjestelmän käytöstä Vantaan lupapalveluissa. Metropolia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu. 24.1.2023. Saatavissa <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202105036662>

Vantaan kaupungin intranet, a. Kadut ja puistot. Viitattu 14.1.2023. Saatavissa rajoitetusti <https://vantaa.sharepoint.com/sites/kadutiapuistot>

Vantaan kaupungin intranet, b. Kaupunkiympäristön toimiala. Viitattu 10.1.2023. Saatavissa rajoitetusti <https://vantaa.sharepoint.com/sites/Kaupunkiymparistontoimiala>

Kuntaliitto. 2006. Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävien töiden ohjaaminen. Viitattu 27.2.2023. Saatavissa <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2006/1718-kaduilla-ja-muilla-yleisilla-alueilla-tehtavien-toiden-ohjaaminen>

M-Files. 2022. Mitä älykäs tiedonhallinta on?. Viitattu 19.4.2023. Saatavissa <https://www.m-files.com/fi/tuotteet/alykas-tiedonhallinta/>

Turkki, M. 2020. Vantaan kaupungin MATTI-järjestelmän käyttöönotto sijoituslupien käsittelyssä. Metropolia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 3.4.2023. Saatavissa <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202003103274>

Vantaan kaupunki. 2022. Kaupunkiympäristön vuosikatsaus intranetissä. Viitattu 16.3.2023. Saatavissa rajoitetusti <https://vanta.sharepoint.com/sites/MATOTALOUS/Jaetut%20asiakirjat/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FMATOTALOUS%2FJaetut%20asiakirjat%2FRaportointi%2FVuositiedot%2FVuositiedot%202022%2FVuositiedot%202022%20Kaupunkiymp%C3%A4rist%C3%B6%2Epdf&parent=%2Fsites%2FMATOTALOUS%2FJaetut%20asiakirjat%2FRaportointi%2FVuositiedot%2FVuositiedot%202022>

Vantaan kaupunki, a. Vantaa lyhyesti. Viitattu 12.1.2023. Saatavissa <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatokset/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaa-lyhyesti>

Vantaan kaupunki, b. Organisaatio. Viitattu 12.1.2023. Saatavissa <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatokset/organisaatio>

Vantaan kaupunki, c. Hallintosääntö. Viitattu 16.1.2023. Saatavissa <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatokset/paatokset/hallintosaaento>

Vantaan kaupunki, d. Kaivutyöt kaduilla ja puistoissa. Viitattu 23.1.2023. Saatavissa <https://www.vantaa.fi/fi/palveluhakemisto/palvelu/kaivutyot-kaduilla-ja-puistoissa#tab-introduction>

Vantaan kaupunki, e. Yhdyskuntaa palvelevien laitteiden sijoittaminen. Viitattu 30.1.2023. Saatavissa <https://www.vantaa.fi/fi/palveluhakemisto/palvelu/yhdyskuntaa-palvelevien-laitteiden-sijoittaminen#tab-introduction>

Vantaan kaupunki, f. Saavutettavuusseloste. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.vantaa.fi/fi/tietoa-sivustosta/saavutettavuusseloste>

Vantaan kaupunki, g. Aineistopankki. Viitattu 13.1.2023. Saatavissa rajoitetusti <https://vanta.emmi.fi/>

Vantaan kaupunki, h. Luvat ja valvonta. Viitattu 24.1.2023. Saatavissa rajoitetusti <https://vanta.sharepoint.com/sites/Luvatjavalvonta>

Lupapiste.fi. Näyttökuvana. <https://www.lupapiste.fi/login/fi>

Liite 1. Yleisten alueiden käytöstä veloittavat maksut 1.10.2023 alkaen

1. Alueenkäyttömaksujen periaatteet

Alueenkäyttömaksu perustuu käyttöön otettavan alueen kokoon, sijaintiin sekä käyttöaikaan ja -tarkoitukseen, ellei taksassa ole toisin mainittu. Alueenkäyttömaksu veloitetaan koko siltä ajalta, jonka käyttöön otettava alue on rajattuna pois yleisestä käytöstä.

Vuorokausiperusteisissa maksuissa vuorokaudella tarkoitetaan kalenterivuorokautta, eli 24 tunnin ajanjaksoa alkaen keskiyöstä kello 0.00 ja päättyen seuraavaan keskiyöhön kello 0.00.

Alueenkäytön kohdistuessa kahden vuorokauden puolelle, mutta alittaessa kuitenkin yhtämittaiselta kestoltaan 12 tuntia, peritään alueenkäyttömaksu vain yhden vuorokauden osalta.

Alueenkäytön estyessä ennakoimattomista syistä (force majeure) tarkastellaan alueenkäyttömaksujen huojennukset tapauskohtaisesti.

Luvan voimassaoloon voidaan tehdä käytön aikana tarkentavia muutoksia (esimerkiksi jatkoaika). Jatkoajalta peritään alueenkäyttömaksu sen keston mukaisesti.

2. Arvonlisävero ja laskutus

Taksaan merkityt hinnat on esitetty arvonlisäverottomina (alv 0 %).

Ilmoituksen käsittelyyn ja hankkeiden valvontaan liittyvät maksut sekä laiminlyönneistä perittävät maksut ovat viranomaistoimintoja, eikä niistä peritä arvonlisäveroa.

Yleisellä alueella tehtävien töiden, kuten kaivutyömaiden, rakennustyömaiden, ja nostotyömaiden alueenkäyttömaksuista ei peritä arvonlisäveroa.

Muiden yleisellä alueella toteutettavien luvanvaraisten hankkeiden alueenkäyttö-maksuihin lisätään voimassa oleva arvonlisävero, ellei toisin ole mainittu.

Maksujen laskuttamisessa noudatetaan kaupungin voimassa olevia yleisiä laskutusohjeita. Maksut laskutetaan päätöksen antamisen jälkeen, paitsi kaivuluvissa, joissa laskutus tapahtuu hankkeen valmistumisen jälkeen kirjattavan toteutuneen työajan mukaisesti. Pitkäaikaisissa alueenkäyttöluvuissa laskutus tapahtuu kalenterivuositain, ellei toisin sovita.

3. Alueenkäyttömaksujen maksuluokat

Maksuluokat perustuvat kaduille ja viheralueille määriteltyihin kunnossapitoluokituksiin. Maksuluokkien rajalle sijoituvissa hankkeissa alueenkäyttömaksu määräytyy pääsääntöisesti kalliimman maksuluokan mukaan.

Maksuluokkaan 1 kuuluvat kunnossapitoluokan 1 katualueet sekä kunnossapitoluokan R1 puistot ja katuviheralueet.

Maksuluokkaan 2 kuuluvat kunnossapitoluokan 2 katualueet sekä kunnossapitoluokkien R2, R3, R4 ja A puistot ja katuviheralueet.

Maksuluokkaan 3 kuuluvat kunnossapitoluokan 3 katualueet sekä kunnossapitoluokkien M ja S puistot ja katuviheralueet.

Keskeisillä alueilla sijaitsevat torialueet, kävelykadut ja muut näihin verrattavat kohteet katsotaan kuuluviksi maksuluokkaan 1.

4. Maksuvapautukset

Maksuvapautus voidaan myöntää, jos hanke on julkishallinnon järjestämää tai yleishyödyllistä ja maksutonta toimintaa. Tällaisia ovat esimerkiksi:

- Vantaan kaupungin omat hankkeet
- Ministeriöiden sekä valtionvirastojen ja -laitosten tutkimushankkeet
- Vaaleihin liittyvät yleisötilaisuudet vaalimainonta-aikana
- Poliisin, pelastustoimen tai puolustusvoimien harjoitukset
- Oppilaitosten, yhdistysten tai järjestöjen yleishyödyllinen toiminta
- Urheiluseurojen ja -järjestöjen pelivuorot puistokentillä
- Lyhytkestoiset liikennejärjestelyt perhetapahtumien vuoksi

Maksuvapautukset käsitellään tapauskohtaisesti.

5. Viranomaismaksut

5.1. Käsittely- ja tarkastusmaksu

Kaupunki perii hakemuksen käsittelystä sekä työn valvonnasta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin perustuvan maksun. Maksun suuruus määritellään hankkeen vaatimien valvontakäyntien perusteella. Maksu veloitetaan vain kerran hanketta kohden.

Käsittelymaksu on **70 euroa**, sisältäen hakemuksen käsittelyn sekä yhden valvontakäynnin.

Tarkastusmaksu on **210 euroa**, sisältäen hakemuksen käsittelyn ja kolme valvontakäyntiä.

5.2. Valvontamaksu ylimääräisestä valvontakäynnistä

Jos kohteessa joudutaan tekemään hakijan toiminnan seurauksena ennakoimattomia ylimääräisiä valvontakäyntejä, veloitetaan näistä kaupungille syntyneiden todellisten kulujen osalta valvontamaksu **70 € per käynti**.

5.3. Laiminlyöntimaksu luvan ehtojen rikkomisesta

Jos hakija rikkoo kaupungin myöntämän alueenkäyttöluvan ehtoja tai työhön liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa, annetaan hakijalle ensin huomautus sekä määräys korjaavista toimenpiteistä.

Jos hakija ei huomautuksen saatuaan ryhdy korjaaviin toimenpiteisiin, veloitetaan tältä luvan ehtojen laiminlyöntimaksuna **500 €**. Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä erikseen jokaista havaittua rikkomusta kohden.

Jos hakija ei edelleenkään ryhdy kohtuullisena pidettävässä ajassa korjaaviin toimenpiteisiin, voidaan laiminlyöntimaksu määrätä uudelleen.

5.4. Huomautusmaksu hallinnan loukkauksesta

Jos kaupunki havaitsee maa-alueidensa luvatonta käyttöä (hallinnan loukkaus), annetaan hallinnan loukkaukseen syyllistyneelle kehoitus korjaaviin toimenpiteisiin.

Jos hallinnan loukkaaja ei ryhdy kehotuksen saatuaan korjaaviin toimenpiteisiin, veloitetaan häneltä huomautusmaksuna **420 €**.

Jos hallinnan loukkaaja ei edelleenkään ryhdy kohtuullisena pidettävässä ajassa korjaaviin toimenpiteisiin, voidaan laiminlyöntimaksu määrätä uudelleen.

Mikäli hallinnan loukkaukseen syyllistynyt taho ei itse hoida huomautuksen alaisia asioita kuntoon annetussa määräajassa, voidaan hallinnan loukkauksen poistotyöt ja alueiden kunnostaminen tehdä kaupungin toimesta. Työstä aiheutuneet todelliset kustannukset veloitetaan hallinnan loukkaukseen syyllistyneeltä.

5.5. Asiakirjapyynnöt

Tavanomaisista sekä erityisiä toimia vaativista asiakirjapyynnöistä veloitetaan kaupunginhallituksessa tai muussa toimielimessä vahvistetut maksut.

6. Toritoiminta

Torimyyntipaikat on siirretty erillisellä toritoimintasopimuksella Vantaan kaupungilta Vantaan torikauppiasyhdistys ry:n hallintaan. Sopimuksen alaisia torialueita ovat Tikkurilantori (Tikkurila), Peltolantori (Viertola), Paalutori (Myyrmäki) ja Liesikuja (Myyrmäki).

Sopimus on voimassa toistaiseksi ja siinä määritelty vuokrahinta tarkastetaan vuosittain sopimukseen kirjattujen indeksiehtojen mukaisesti.

Toritoiminta on sopimuksessa rajattu kellonajoin. Toriaikoina myyntipaikan sekä mahdollisen sähköpisteen käytön hinnan määrittelee torikauppiasyhdistys, valtakunnalliseen hintatasoon verraten.

Toriaikojen ulkopuolella torialueet ovat vapaasti kaupungin vuokrattavissa, jolloin alueenkäytöstä peritään toiminnan luonteen mukaan maksu kohdan 9.3. tai 9.4. mukaisesti.

7. Kaivutyöt yleisillä alueilla

7.1. Kaivumaksu

Kaivutöistä peritään alueenkäyttömaksu yleisellä alueella tehtävästä työstä. Kaivu-töiksi luokitellaan kaikki sellaiset työt, joissa selvästi rikotaan katu- tai viheralueiden pintarakenteita.

Kaivutöissä käytettävät maksuluokat perustuvat kaivannon kokoon ja kaivupaikan keskeisyyteen. Kaivannon koko määritetään alle 60 neliömetrin, 60–120 neliömetrin ja yli 120 neliömetrin kokoluokkiin.

Kaivannon haitta luokitellaan kadun, väylän tai viheralueen kunnossapitoluokkien perusteella. Kaivannon suositeltava enimmäiskoko on 600 neliometriä.

Kaivannon koko	Maksuluokka 1	Maksuluokka 2	Maksuluokka 3
< 60 m ²	32 € / vuorokausi	16 € / vuorokausi	8 € / vuorokausi
60–120 m ²	48 € / vuorokausi	24 € / vuorokausi	12 € / vuorokausi
> 120 m ²	64 € / vuorokausi	32 € / vuorokausi	16 € / vuorokausi

Lisäksi hakemuksen käsittelystä ja työn valvonnasta veloitetaan kohdan 5.1. mukainen tarkastusmaksu.

7.2. Kaivutöiden talvityökausi

Jos kaivutyömaa on saatettu talvityökaudella 1.12.–14.5. toiminnalliseen kuntoon ja toiminnallinen kunto on kaupungin toimesta hyväksytyssä välikatselmuksessa todettu, voidaan alueenkäyttömaksun periminen tilapäisesti katkaista.

Maksun perimistä jatketaan työn alkaessa uudelleen, mutta kuitenkin viimeistään 15.5. alkaen, jos aluetta ei ole siihen mennessä vielä hyväksytysti loppukatselmoitu. Talvityökaudeksi määritellyn työn on oltava valmis 31.5. mennessä.

Poikkeavissa sääolosuhteissa talvityöaika voidaan määritellä erikseen. Toiminnalliseen kuntoon saattamisesta ja työn valmistumisesta tulee tehdä ilmoitus viiden (5) arkipäivän kuluessa. Jos ilmoitus tulee myöhemmin, alueenkäyttömaksu määräytyy ilmoituspäivämäärän mukaan.

7.3. Ennallistamisvelvoite

Jos työ ei ole valmis kahden (2) viikon kuluessa lupapäätöksen voimassaolon päättymisestä, kaivutyön talvitöiden tavoiteaikojen määräpäivistä tai kirjallisesta kehotuksesta, on kaupungilla oikeus teettää kaivutyö loppuun.

Jos loppuun saattamaton työ aiheuttaa vaaraa ympäristölle, voidaan työ teettää välittömästi, ellei hakija siihen kykene. Työstä aiheutuneet todelliset kustannukset veloitetaan luvan maksajalta.

8. Muut työmaat yleisillä alueilla

8.1. Yleinen työmaiden alueenkäyttömaksu

Yleiseltä alueelta työmaaksi rajattavan alueen osalta peritään alueenkäyttömaksu. Maksuluokat määräytyvät sijainnin ja työlle varattavan alan koon mukaan. Laskutuskerroin eli laskutusyksikkö määräytyy jokaiselta varattavan alan alkavalta 15 neliömetriltä.

Maksuluokka 1.....	4 € / 15 m² / vuorokausi
Maksuluokka 2.....	2 € / 15 m² / vuorokausi
Maksuluokka 3.....	1 € / 15 m² / vuorokausi

Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittely- tai tarkastusmaksu.

Tilapäisistä töistä kirjoitettava lasku lähetetään asiakkaalle heti työn alettua. Pidempikestoiset työt laskutetaan erissä kalenterivuosittain.

8.1.1. Rakentamattomat alueet

Yleiseen käyttöön luovutettujen katualueiden ulkopuolelle sijoittuvilla rakentamattomilla alueilla voidaan luvan myöntäjän harkinnalla soveltaa alla esitettyä pienempää taksaa, jos toiminnasta aiheutuva haitta on erityisen vähäistä.

Rakentamattomat alueet.....	0,3 € / 15 m² / vuorokausi
-----------------------------	--

8.2. Alta kuljettavat telineet

Jos työmaan yleiselle alueelle ulottuvalle osuudelle on rakennettu alta kuljettavat telineet, veloitetaan näiden vaatimalta alalta pienentyneen haitan takia 50 % normaalista alueenkäyttömaksusta.

8.3. Nostotyöt ja vaihtolavat

Nostotöiden tekeminen sekä vaihtolavojen sijoittaminen yleiselle alueelle edellyttää aina kaupungin etukäteen myöntämää lupaa.

Alle vuorokauden kestävät nostotyöt sekä vaihtolavojen sijoitukset ovat maksuttomia, muissa tapauksissa veloitetaan käsittely- ja alueenkäyttömaksut kohtien 5.1. ja 8.1. mukaisesti.

9. Muut käyttötarkoituksperusteiset alueenkäyttöluvat

Hankkeisiin, joille ei ole määritelty erikseen taksaa, sovelletaan hinnoittelussa kohdan 8.1. mukaisia yleisiä työmaiden alueenkäyttömaksuja.

Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittely- tai tarkastusmaksu.

9.1. Mainokset

Yleisille alueille sijoitettavista tilapäisistä julistekokoisista mainoksista sekä siltoihin asennettavista siltabanderolleista peritään mainoksien sisällön ja luonteen mukaisesti vuorokausikohtainen alueenkäyttömaksu. Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu. Digitaalisille mainostauluille ei myönnetä lupia.

Ei-kaupalliset mainokset	10 € / vuorokausi
Kaupalliset mainokset	30 € / vuorokausi

9.2. Opasteet

Tilapäisiksi opasteiksi katsotaan muun muassa pienikokoiset (julistekokoiset) markkina- ja sirkusopasteet, kampanjaopasteet ja muut vastaavat kulkuopasteet. Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

Tilapäiset opasteet	1 € / opaste / vuorokausi
---------------------------	----------------------------------

9.3. Tapahtumat

9.3.1. Tapahtumat yleisillä alueilla

Yleisillä alueilla järjestettävien tapahtumien alueiden käytöstä peritään maksu. Luvasta peritään kohdan 8.1. mukainen maksu, johon lisätään arvonlisävero. Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittely- tai tarkastusmaksu.

9.3.2. Harrastustoiminta

Yleisen alueen varaamisesta yhdistyksen tai järjestön järjestämää pidempiaikaista harrastustoimintaa varten veloitetaan alueenkäyttömaksu. Toiminnan tulee olla tilapäistä ja alueen tulee pysyä yleisessä käytössä toiminta-ajan ulkopuolella. Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

Harrastustoiminta yleisillä alueilla **100 € / 1 000 m² / vuosi**

9.3.3. Markkinat

Kaupalliset markkina-alueet ovat ennalta määritellyjä alueita Tikkurilan, Myyrmäen, Kivistön ja Korson keskustoissa. Jos markkinatapahtuman käyttöön haettu alue on ennalta määritellyä aluetta pienempi, voidaan hintaa alentaa suhteessa pienentyneeseen pinta-alaan. Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

Tikkurilan ja Kivistön markkina-alueet	450 € / vuorokausi
Myyrmäen markkina-alue.....	350 € / vuorokausi
Korson markkina-alue.....	250 € / vuorokausi
Muut mahdolliset markkina-alueet.....	150 € / vuorokausi

9.3.4. Tivoli- ja sirkustoiminta

Tivoli- ja sirkustoiminnasta perittävä alueenkäyttömaksu koskee koko ajanjaksoa, jonka toiminnalle varattava alue on pois yleisestä käytöstä, mukaan lukien pystytys- ja purkupäivät. Kadunvarsiopasteet veloitetaan kohdan 9.2. mukaisesti. Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

Tivoli- ja sirkuspaikkavaraus **200 € / vuorokausi**

9.4. Tilapäinen myyntitoiminta

Keskeisimmät kioski- ja grillipaikat kilpailutetaan ja niiden vuokra muodostuu tarjouskilpailuissa saatujen hintojen perusteella. Muiden siirrettävien myyntipisteiden alueenkäytöstä veloitetaan seuraavasti:

Tilapäinen myyntipaikka, vuorokausitaksa	1 € / m² / vuorokausi
Tilapäinen myyntipaikka, kuukausitaksa	300 € / kuukausi

Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

Alueenkäyttölupa koskee vain yleiseltä alueelta myyntitoiminnan käyttöön luovutettavaa alaa. Hakija on velvollinen kustannuksellaan hakemaan muut toiminnan mahdollisesti edellyttämät luvat sekä tekemään tarvittavat ilmoitukset.

9.5. Liikkuvat myyntipisteet ja -kojut

Liikkuvaa tai jalkaisin tapahtuvaa myyntitoimintaa saa harjoittaa yleisillä alueilla ilman kaupungin myöntämää alueenkäyttölupaa. Liikkuvalla myyntipisteellä tarkoitetaan kohteesta toiseen siirtyvää ja hetkellisesti (noin 15–20 minuuttia) yhdessä kohteessa kerrallaan pysähtyvää myyntipistettä, kuten polkupyörää tai myyntiautoa. Pidempikestoiseen myyntitoimintaan sovelletaan kohdan 9.4. mukaista tilapäisen myyntitoiminnan takkaa.

Liikkuvasta elintarvikehuoneistosta on tehtävä sähköinen ilmoitus Vantaan kaupungin ympäristökeskukselle vähintään 4 viikkoa ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitus on maksullinen.

Myyntitoiminta toisen tahon käyttöön tilapäisesti luovutetuilla yleisillä alueilla vaatii luvan kyseiseltä taholta. Toriaikoina toritoimintasopimukseen kuuluvien alueiden käytöstä tulee aina sopia Vantaan torikauppiasyhdistys ry:n kanssa.

9.6. Ulkotarjoilualueet (terassit)

Ravintoloiden ulkotarjoilualueet hinnoitellaan kausiluontoisesti 15.4.–30.9. väliseksi ajaksi. Tilapäisten tapahtumien yhteyteen rakennettaville ulkotarjoilualueille voidaan myöntää alueenkäyttöoikeus vuorokausitaksalla.

Ulkotarjoilualueet yleisillä alueilla	30 € / m² / kesäkausi
Lyhytkestoiset ulkotarjoilualueet.....	1 € / m² / vuorokausi

Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

9.7. Jäätelökioskien ja joulukuusien myyntipaikat

Keskeisimmät joulukuusien ja jäätelökioskien myyntipaikat kilpailutetaan säännöllisesti ja niiden vuokra muodostuu tarjouskilpailuissa saatujen hintojen perusteella. Muissa kohteissa alueenkäyttömaksu voidaan määritellä kohtaan 9.4. verraten.

9.8. Sähköpisteen käyttö

Sähköpisteen käyttö yleisellä alueella harjoitettavan toiminnan yhteydessä on maksullista. Sähkön käytöstä peritään 90 € / kk.

10. Rakennelmien sijoittaminen

Mainospilarit	1 000 € / vuosi
Mastollinen laitetila	1 800 € / vuosi
Laitetilat ja erillislaitteet ilman mastoa	25 € / m² / vuosi

Neliöperusteinen alueenkäyttömaksu veloitetaan koko siltä alalta, joka varataan pois yleisestä käytöstä laitetilan ja erillislaitteiden tarpeisiin.

Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

11. Pysäköinti

Tilapäistä poikkeuspysäköintiä koskevat hakemukset käsitellään tapauskohtaisesti. Poikkeuspysäköinnille myönnetystä luvasta voidaan periä kohdan 8.1. mukainen maksu, johon lisätään arvonlisävero.

Lisäksi hakemuksen käsittelystä veloitetaan kohdan 5.1. mukainen käsittelymaksu.

12. Maanvuokrasopimus

Joissakin tapauksissa voidaan myös yleisille alueille laatia maanvuokrasopimus. Tällaisia erityistapauksia voivat olla esimerkiksi hakijan tarve rakentaa alueelle vähäistä merkittävämpiä rakennelmia tai rakennuksia, käytön pitkäaikaisuus tai kaupungin tarve erilaisiin vaikusjärjestelyihin. Tällöin maanvuokrasopimus laaditaan tonttien ja maanhankinnan tiimin toimesta. Vuokran määräytymisperusteena käytetään soveltuvin osin tätä tai muuta lautakunnan hyväksymää taksaa.

Liite 2. Yleisten alueiden käytöstä veloitettavat maksut ja taksat 1.1.2016 lähtien

UUSI PÄÄKAUPUNKISEUDUN TAKSAMALLI 2016

VANTAAN TAKSAT JA TAKSOITUSPERIAATTEET

Kunta voi kadun ja eräiden muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta asetettun lain (31.8.1978/669) §14b:n perusteella periä kohtuullisen maksun, joka perustuu samaisen lain §14a:ssa vaaditun työmaailmoituksen tarkastamisesta ja työn valvonnasta kunnalle aiheutuneista kustannuksista. Pykälässä 14a tarkoitettu työmaan velotusperiaatteet voivat perustua aikaan, alueen laajuuteen ja alueen keskeisyyteen.

1) KÄSITTELY- JA VALVONTAMAKSU

Uuden taksamallin mukainen, ilmoituksen vastaanotosta syntyvä käsittely- ja valvontamaksu, joka koostuu asiakaspalvelupisteessä tehtävästä luvan valmistelu- ja päätöstyöstä sekä yhdestä todennäköisestä tarkastuskäynnistä, on **60,00 euroa**.

Ilmoitetusta työstä (yleensä kaivutyö), joka vaatii katutarkastajan tai muun kunnan valvontahenkilön tekemän alkutarkastuksen, työnaikaisen valvonnan ja lopputarkastuksen, peritään käsittely- ja valvontamaksua **180,00 euroa**. Sama summa veloitetaan työmaavuokrauksesta (esim. julkisivusaneeraus, työmaa tukikohta tai varastoalue), koska työt vaativat usein useamman tarkastuskäynnin.

Käsittely- ja valvontamaksuja ei peritä, jos työ tehdään kunnan suorittaman kadun rakentamiseen liittyvän työn yhteydessä.

Maksu peritään yhden työmaan osalta vain kerran. Lasku lähetetään asiakkaalle hyväksytyyn lupakäsittelyn jälkeen. Maksuaika on 21 vuorokautta.

Hätätöissä (ennalta arvaamaton työ) ilmoitus tulee tehdä välittömästi tai viimeistään seuraavana arkipäivänä. Ilmoituksesta ja tehdystä sekä tekeillä olevasta työstä veloitetaan normaalin taksan mukainen maksu. Jos ilmoituksen antaminen viivästyy edellä mainitusta, niin asia ja sen laskutus käsitellään ilmoituksen laiminlyönnistä määriteltä taksoitusta käyttäen.

Käsittely- ja valvontamaksut ovat viranomaistoimintoja. Maksuihin ei lisätä kulloinkin voimassa olevaa arvonlisäveroa.

2) ALUEENKÄYTTÖMAKSUT

Alueenkäytön maksuluokat

Alueelta, joka otetaan tilapäisesti tai pitkäaikaisesti pois yleisestä käytöstä, peritään alueenkäyttömaksu. Maksuluokat määräytyvät alueenkäytön luonteen ja koon mukaan.

Tilapäisistä töistä peritään alueenkäyttömaksu yleisellä alueella tehtävästä työstä tai maa-aluevuokrasta. Tilapäisiksi töiksi luokitellaan esimerkiksi *nostotyöt, siirtolavapaikat, muuttotyöt, kuvaukset, isot työmaataulut yms.*

Tilapäisissä töissä alueenkäytön taksa riippuu yleisestä käytöstä pois otettavan alueen pinta-alan suuruuden mukaan. Laskutettava alan suuruus määräytyy aina alkavalta 15m²:ltä.

Koko / Haitta	Kunnossapito- luokka 1 sekä A1	Kunnossapito- luokka 2 sekä A2,	Kunnossapito- luokka 3 sekä C, D
---------------	-----------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------

	hoitoalueen puistot ja katuviheralueet	A3 ja B hoitoalueiden puistot ja katuviheralueet	ja E hoitoalueiden puistot ja katuviheralueet
alkavalta 15 m ²	4,00 €/päivä	2,00 €/päivä	1,00 €/päivä
<ul style="list-style-type: none"> Alueenkäyttömaksun lisäksi tilapäisistä töistä (esim. vaihtolava, nostotyö, muutto tai kuvaustyöt) veloitetaan ilmoituksen käsittely- ja työn valvontamaksu 60,00 euroa. Alueenkäyttömaksun lisäksi tilapäisistä töistä, jotka ovat työmaavuokrauksia (julkisivusaneeraukset, varastoalueet, tukikohdat yms.) veloitetaan ilmoituksen käsittely- ja työn valvontamaksu 180,00 euroa. Tilapäisistä töistä kirjoitettava lasku lähetetään asiakkaalle joko heti (lyhyet, ennalta tiedossa olevat aikajaksot) tai vasta työn valmistuttua ja sitä mahdollisesti seuranneen lopputarkastuksen jälkeen. Hinnat ovat arvonlisäverottomia (ALV 0%). Käsittely- ja valvontamaksuihin ei lisätä arvonlisäveroa. Laskun maksuaika asiakkaalle on 21 vuorokautta. 			

Kaivutöistä peritään alueenkäyttömaksu yleisellä alueella tehtävästä työstä. Kaivutöiksi luokitellaan kaikki sellaiset työt, joissa selvästi rikotaan katu- tai viheralueiden pintarakenteita.

Kaivutöissä käytettävät maksuluokat perustuvat kaivannon kokoon ja kaivupaikan keskeisyyteen. Kaivannon koko määritetään alle 60 m², 60-120 m² ja yli 120 m²:n kokoluokkiin. Kaivannon haitta luokitellaan kadun, väylän tai viheralueen kunnossapitoluokkien perusteella. Kaivannon suositeltava enimmäiskoko on 600m².

Koko / Haitta	Kunnossapitoluokka 1 sekä A1 hoitoalueen puistot ja katuviheralueet	Kunnossapitoluokka 2 sekä A2, A3 ja B hoitoalueiden puistot ja katuviheralueet	Kunnossapitoluokka 3 sekä C, D ja E hoitoalueiden puistot ja katuviheralueet
alle 60 m ²	30,00 €/päivä	15,00 €/päivä	7,50 €/päivä
60 m ² – 120 m ²	45,00 €/päivä	22,50 €/päivä	11,25 €/päivä
yli 120 m ²	60,00 €/päivä	30,00 €/päivä	15,00 €/päivä
<ul style="list-style-type: none"> Alueenkäyttömaksun lisäksi kaivutöistä veloitetaan aina ilmoituksen käsittelymaksu 60,00 euroa. Lisäksi alueenkäyttömaksussa kaivutöiden osalta veloitetaan aina myös työn valvontamaksu 180,00 euroa. Kaivutöistä kirjoitettava lasku lähetetään asiakkaalle vasta työn valmistuttua ja hyväksytyin lopputarkastuksen jälkeen. Hinnat ovat arvonlisäverottomia (ALV 0%). Käsittely- ja valvontamaksuihin ei lisätä arvonlisäveroa. Laskun maksuaika asiakkaalle on 21 vuorokautta. 			

ALUEENKÄYTTÖMAKSUJEN PERIAATTEET
Veloitettava aika
<ul style="list-style-type: none"> Alueenkäyttömaksun veloitus alkaa, kun alue otetaan pois yleisestä käytöstä. Veloitus päättyy, kun työ on valmis ja kun sen valmistumisesta on tehty kirjallinen ilmoitus ja alue on kaupungin puolesta hyväksytysti vastaanotettu. Muissa kuin kaivutöissä alueenkäyttömaksun yksikköhinta veloitetaan jokaiselta alkavalta 15 m²:ltä. Työn valmistumisesta tulee tehdä ilmoitus 5 vrk kuluessa. Jos ilmoitus tulee tämän jälkeen, alueenkäyttömaksu määräytyy ilmoituspäivämäärän mukaan.
Lupaan kohdistuvat muutokset
<ul style="list-style-type: none"> Luvan voimassaoloon voi tehdä tarkentavia muutoksia (esim. viivästyvä päätymispäivä). Lupaan liittyvät muutosilmoitukset tulee tehdä voimassa olevan luvan voimassaoloaikana. Muutokset eivät aiheuta ilmoituksen käsittelymaksua.
Maksuluokkien rajat
<ul style="list-style-type: none"> Maksuluokkien rajalle sijoittuvissa töissä alueenkäyttömaksu määräytyy pääsääntöisesti kalliimman maksuluokan mukaan.
Kadun tilapäinen katkaisu
<ul style="list-style-type: none"> Kadun katkaisusta nosto- ja muissa tilapäisissä töissä veloitetaan alueen koon mukaan muodostunut hinta. Vähimmäisveloitus on 100 €/päivä.
Altakuljettavat telineet
<ul style="list-style-type: none"> Mikäli työmaavuokrauksessa on rakennettu altakuljettava teline (esim. julkisivuremontti), veloitetaan siltä alalta 50 % alueenkäyttömaksusta.
Talvikausi
<ul style="list-style-type: none"> Mikäli kaivutöiden talvityökaudella 1.12.–14.5. työmaa on saatettu toiminnalliseen kuntoon ja siitä on tehty ilmoitus, alueenkäyttömaksu katkeaa talvityöajaksi. Alueenkäyttömaksun veloitus jatkuu, kun työ jatkuu työmaalla, tai viimeistään 15.5. alkaen, mikäli aluetta ei ole hyväksytysti vastaanotettu sitä ennen. Talvityökaudeksi määritelty työ tulee olla valmiina 31.5. mennessä. Poikkeavissa sääolosuhteissa talvityöaika määritellään erikseen. Toiminnalliseen kuntoon saattamisesta (talvityö) ja työn valmistumisesta tulee tehdä ilmoitus viiden (5) arkipäivän kuluessa. Jos ilmoitus tulee myöhemmin, alueenkäyttömaksu määräytyy ilmoituspäivämäärän mukaan.
Ennallistamisvelvoite
<ul style="list-style-type: none"> Mikäli työ ei ole valmis kahden (2) viikon kuluessa lupapäätöksen voimassaolon päättymisestä, kaivutyön talvitöiden tavoiteaikojen määräpäivistä tai kirjallisesta kehotuksesta, on kaupungilla oikeus teettää työ loppuun. Jos loppuun saattamaton työ aiheuttaa vaaraa ympäristölle, voi työn teettää välittömästi, ellei luvan saaja siihen kykene. Luvansaaja vastaa täysimääräisesti teettämistyöstä aiheutuneista kustannuksista.
Vuokratonttialennus
<ul style="list-style-type: none"> Mikäli asemakaavassa on määrätty kaupungin vuokratontille rakennettavaksi omakoti- tai paritalo, johon liittyvä työmaa ei tontin pienuudesta tai mallista

johtuen mahdu tontille, veloitetaan yleisellä alueella olevan työmaa-alueen hinnasta 50 %.
Alueenkäyttömaksusta vapautuminen
<ul style="list-style-type: none"> • Alueenkäyttömaksua ei veloiteta, jos työ tehdään kunnan suorittaman kadun rakentamiseen liittyvän muun työn yhteydessä. • Alueenkäyttömaksua ei veloiteta siltä ajalta, jonka alue on työmaana työstä vastaavasta riippumattomasta syystä, jota ei voida ennakoida (Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta § 14 b). • Hankkeet, joissa kaupunki on hankkeen omistajana tai osaomistajana, maanvuokrataksana käytetään kiinteistölautakunnan hyväksymää taksaa.
Poikkeukselliset olosuhteet
<ul style="list-style-type: none"> • Viranomaisella on mahdollisuus määritellä ”force majeure” –tilanteessa alueenkäyttömaksusta vähennettävät päivät (esim. erittäin poikkeuksellinen sääolosuhde, tulva).
Vahingonkorvaukset
<ul style="list-style-type: none"> • Luvansaaja vastaa kaikista kaupungille tai kolmannelle osapuolelle aiheuttamista vahingoista.

3) MAKSUJEN ARVONLISÄVEROLLISUUS

Maksujen arvonlisäverollisuus
<ul style="list-style-type: none"> • Viranomaistoiminnot eivät ole arvonlisäverollisia, eli niistä muodostuviin maksuihin (käsittely- ja valvontamaksut) ei lisätä arvonlisäveroa. • Laiminlyöntimaksut eivät ole arvonlisäverollisia, eli niihin ei lisätä arvonlisäveroa. • Käyttötarkoituksiperäisiin alueenkäyttölupamaksuihin lisätään kulloinkin voimassa olevan arvonlisäprosentin suuruinen euromäärä, jos vuokrattavalle tai luovutettavalle alueelle kohdistuva toiminta on kaupallista tai alueelle kohdistettu toiminta kerää asiakkailtaan pääsylipputuloja tms.

4) LUPAEHTOJEN LAIMINLYÖNTIMAKSU

Yleisellä alueella tehtävien töiden ehtojen laiminlyönnistä veloitetaan laiminlyöntimaksu, jonka suuruus **500 €**. Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä jokaisesta rikkeestä erikseen. Laiminlyöntimaksuun sisältyy yksi valvontakäynti. Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä uudelleen, jos laiminlyöntiä ei korjata tai se toistuu.

Jos kohde vaatii ylimääräisiä tarkastuskäyntejä, niin niistä peritään erillinen maksu **60,00 €/kerta**.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntitapauksessa (luvattomasti aloitetusta työstä) peritään **kaksinkertainen maksu** sekä alueenkäyttömaksusta että ilmoituksen käsittely- ja valvontamaksusta. Näiden korotettujen maksujen lisäksi toimijalta peritään vielä laiminlyöntimaksu **500 €**.

Laiminlyönti-, käsittely- ja valvontamaksut ovat viranomaistoimintoja. Maksuihin ei lisätä kulloinkin voimassa olevaa arvonlisäveroa.

5) MUUT KÄYTTÖTARKOITUSPERUSTEISET ALUEENKÄYTTÖLUVAT

Jos alueen käyttö on kaupungin, yhdistysten tms. järjestämää, kaikille avointa, maksutonta ja yleishyödyllistä toimintaa, niin tilaisuuden pidosta ja alueen käytöstä ei peritä maksua.

Ilmaisia lupia voidaan myöntää mm.:

- kaupungin, järjestöjen, yhdistysten, oppilaitosten ja päiväkotien järjestämille, kaikille avoimille, maksuttomille ja yleishyödyllisille tapahtumille (esim. Lions Clubin las-kiaisrieha)
- urheiluseurojen ja järjestöjen pelivuoroille puistokentillä
- pienimuotoisten tilapäisten liikennejärjestelyjen myöntäminen perhetapahtumien tms. vuoksi, jos ei aiheuta tarkastuskäyntejä
- siivous- ja ympäristötalkoille
- yleisiin vaaleihin liittyville tapahtumille ja tilaisuuksille vaalimainonta-aikana
- puolustusvoimien, poliisin tai pelastuslaitoksen tms. töihin, harjoituksiin tai tapahtumiin
- ministeriöiden ja valtion omistamien laitosten tutkimus- tai työhankkeille
- kaupungin omien yksiköiden töihin
- jäätelöautolle tms. alueella hetkellisesti pysähtyvälle, liikkuvalla myyntikojuille tai -pisteille

Muissa tapauksissa alueen käyttöön annetuista luvista peritään seuraavanlaiset maksut:

Opasteet	
Yleisille alueille kiinnitettävät tai pystytettävät rakennustyömaiden tai liikkeiden tilapäiset ja pienikokoiset opasteet.	
<ul style="list-style-type: none"> • Työmaiden tilapäiset pienet opasteet tai vastaavat 	1,00 € / kpl / vuorokausi
Muut tilapäiset opasteet	
Muita tilapäisiä opasteita ovat mm. markkina- ja sirkusmainokset, kampanjaopasteet yms.	
<ul style="list-style-type: none"> • Tilapäiset opasteet (max. 30 kpl) 	20,00 € / vuorokausi
Mainospaikat	
Mainospaikkoina voidaan vuokrata sillan kaiteita tms. liikennettä ja yleistä turvallisuutta haittaamattomia rakenteita.	
<ul style="list-style-type: none"> • Ei-kaupalliset julisteet ja banderollit • Kaupalliset julisteet, mainoskanukat ja banderollit 	10,00 € / vuorokausi 30,00 € / vuorokausi
Avoimet ulkoilmatapahtumat (yleisölle maksuttomat)	
Maksuttomasta ulkoilmatapahtumasta, tai joka on osin tai kokonaan kaupungin organisaation järjestämä ja on luonteeltaan yleishyödyllinen, ei peritä alueenkäyttömaksua eikä käsittelymaksua.	
<ul style="list-style-type: none"> • Ei-kaupalliset tapahtumat 	ilmainen

Avoimet ulkoilmatapahtumat (maksulliset)			
<p>Ulkoilmatapahtuma, joka on kaupallinen ja/tai se on yleisölle maksullinen, niin tori- ja puistoalueilta peritään alueenkäyttömaksu. Maksuluokat määräytyvät tapahtumapaikkojen keskeisyyden mukaan. Vuokra-aika on se aika, jonka alue on pois yleisestä käytöstä (myös rakennus- ja purkuajat).</p>			
	Tikkurilan uusi tori, Martintori ja Paalutori	Jokiuoman puisto, Sinirikon puisto ja Korson keskuspuisto	Muut tori- ja puistoalueet
Tapahtuman kesto 1 - 14 vrk.	300,00 €/päivä (ALV %)	300,00 €/vuorokausi	150,00 €/vuorokausi
Tapahtuman kesto yli 14 vrk.	150,00 €/päivä (alennus 50%)	150,00 €/ vuorokausi (alennus 50%)	75,00 €/ vuorokausi (alennus 50%)
Suljetut ulkoilmatapahtumat (yksityistilaisuudet)			
<p>Ulkoilmatapahtuma, joka on rajattuna suljettu pois yleisestä käytöstä (yksityistilaisuus) kaupallisessa tai ei-kaupallisessa tarkoituksessa on aina maksullinen. Alueenkäyttömaksu peritään alla olevan taulukon mukaisesti:</p>			
	Tikkurilan uusi tori, Martintori ja Paalutori	Jokiuoman puisto, Sinirikon puisto ja Korson keskuspuisto	Muut tori- ja puistoalueet
Tapahtuman kestosta riippumatta.	2,00 €/m²/ vuorokausi	2,00 €/m²/ vuorokausi	1,00 €/m²/ vuorokausi
Toritoiminta			
<p>Torimyyntipaikat on siirretty toritoimintasopimuksella Vantaan kaupungilta Vantaan torikauppiasyhdistys ry:n hallintaan. Sopimusalueita ovat Tikkurilan uusi tori (Asematie, Tikkurila), Peltolan tori (Peltolantie, Tikkurila), Paalutori (Kilterinraitti, Myyrmäki) ja Liesikuja (alikulku, Myyrmäki). Sopimus on voimassa toistaiseksi ja vuokratarkastetaan vuosittain sopimukseen kirjattujen indeksiehtojen mukaisesti. Toritoiminta on sopimuksessa rajattu kellonajoin. Toriaikojen ulkopuolella torialueet ovat vapaasti kaupungin vuokrattavissa.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Torikauppa sovituin toriajain 		toritoimintasopimuksen mukaisesti	
Muu torialueilla tapahtuva toiminta			
<p>Torialueilla (Tikkurilan uusi tori, Peltolan tori, Paalutori ja Liesikuja), varsinaisten toriaikojen ulkopuolella tapahtuva muu toiminta.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Yleishyödyllinen / kaupunki järjestää Ei-kaupallinen Kaupallinen 		<p>ei maksua</p> <p>1,00 €/m²/ vuorokausi</p> <p>2,00 €/m²/ vuorokausi</p>	
Markkinat			

<p>Kaupalliset markkina-alueet kattavat tietyn ennalta määrätyn alueen Tikkurilan, Myyrmäen ja Korson keskustoissa. Jos vuokrattava alue on ennalta määriteltyä aluetta pienempi, voidaan hintaa alentaa pinta-alan suhteessa pienemmäksi.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Alue 1 (Tori-Asematie-Tikkuraitti-Peltolantie) Alue 2 (Paalutorin markkina-alue) Alue 3 (Korson markkina-alue) Alue 4 (Muut mahdolliset markkina-alueet) 	<p>450 €/vuorokausi</p> <p>350 €/vuorokausi</p> <p>250 €/vuorokausi</p> <p>150 €/vuorokausi</p>
<p>Ulkotarjoilualueet (terassit)</p> <p>Ravintoloiden ulkotarjoilualueet (terassit) hinnoitellaan kausiluontoisesti 15.4. – 15.9. väliseksi ajaksi. Tilapäisiin tapahtumiin yms. luvitetuille ulkotarjoilualueille voidaan myöntää alueenkäyttöoikeus vuorokausitaksalla.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Kausikohtainen toiminta (15.4.-15.9.) Lyhytaikainen toiminta (esim. vrk/vkl) 	<p>25,00 – 50,00 € /m²/ kesäkausi</p> <p>100,00 € / vuorokausi</p>
<p>Liikkuvat myyntipisteet ja myyntikojut</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Polkupyörään tms. liitetty myyntipiste Jäätelöauto tms. (pysähtyy hetkeksi) Pysäköidyt myyntivaunut ja -kojut 	<p>ei maksua</p> <p>ei maksua</p> <p>maksu kioskitoiminnan tai muun kaupallisen myyntipaikan hinnaston mukaisesti</p>
<p>Kioskitoiminta (elintarvikemyynti)</p> <p>Keskeisimmät kioski- ja grillipaikat kilpailutetaan säännöllisesti ja niiden vuokra muodostuu tarjouskilpailuissa saatujen hintojen perusteella. Kilpailutuksen ulkopuolella olevien myyntipaikkojen taksoitus määräytyy paikan keskeisyyden perusteella alla olevan taulukon mukaisesti.</p> <p>Kadunpito vastaa alle vuoden mittaisista alueenkäyttösopimuksista. Yli vuoden mittaiset sopimukset valmistelelee Vantaan kaupungin Yrityspalvelut.</p> <p>Luvanhakija hankkii ja selvittää omalla kustannuksellaan kioskitoimintaansa tarvittavat muut luvat ja ohjeet. Kuntatekniikan keskus vuokraa toiminnalle vain maa-alueen.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Erikseen määritetyt, kilpailutettavat kioski- ja grillipaikat Kiinteärakenteinen kioski- tai grillipaikka Tilapäinen (siirrettävä) kioski- tai grillipaikka Lyhytaikainen, yhtäjaksoinen myyntilupa (1 - 14 vrk) 	<p>kilpailutuksen mukaan</p> <p>200,00 - 500,00 € / kuukausi (määritysperiaate: n. 20,00 €/m²/kk)</p> <p>100,00 - 500,00 € / kuukausi (määritysperiaate: n. 20,00 €/m²/kk)</p> <p>20,00 - 50,00 € / vuorokausi</p>
<p>Muut kaupalliset myyntipaikat</p> <p>Keskeisimmät joulukuusien ja jäätelökioskien myyntipaikat kilpailutetaan säännöllisesti ja niiden vuokra muodostuu tarjouskilpailuissa saatujen hintojen perusteella. Kilpailutuksen</p>	

<p>ulkopuolella olevat myyntipaikat arvotaan vuosittain. Muissa erikseen nimeämättömissä alueenkäyttökohteissa takoituksia sovelletaan toiminnan luonteen perusteella edellä mainittuihin taksamäärittäisiin ja -ehtoihin verraten.</p>	
<p>Joulukuuset, myyntiaika 17.-24.12.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kilpailutetut joulukuusipaikat Muut joulukuusipaikat (arvottavat) 	<p>kilpailutuksen mukaan 200,00 € / myyntiaika</p>
<p>Jäätelökioskit, myyntiaika 15.4.-15.9.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kilpailutetut jäätelökioskipaikat Muut mahdolliset jäätelökioskipaikat 	<p>kilpailutuksen mukaan 1500,00 € / myyntiaika</p>
<p>Muut tilapäiset myyntipaikat</p> <ul style="list-style-type: none"> myyntipaikat (noin 16 m²) 	<p>50,00 € / vuorokausi</p>
<p>Ilmapallojen ja karnevaalituotteiden myynti</p> <ul style="list-style-type: none"> myyntipaikka (1 päivä) myyntipaikka (2 päivää) myyntipaikka (3 päivää) myyntipaikka (4 päivää) lisäpäivät (4:stä päivästä eteenpäin) 	<p>50,00 € / vuorokausi 75,00 € / vuorokausi 100,00 € / vuorokausi 125,00 € / vuorokausi 20,00 € / vuorokausi</p>
<p>Tivoli- ja sirkustoiminta</p> <p>Alueenkäyttömaksu koskee koko aikaa, jonka alue on pois yleisestä käytöstä (mukaan lukien pystytys- ja purkupäivät). Katuvarsien mainoskyltit veloitetaan erikseen.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Tivoli- ja sirkuspaikkavaraus 	<p>200,00 € / vuorokausi</p>
<p>Ei-kaupallinen hyvinvointitoiminta</p> <p>Jos yleinen alue halutaan osin tai kokonaan varata yleisölle ilmaista toimintaa varten (esim. puistojumppa tms.), niin siitä ei peritä alueenkäyttömaksu.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Yleishyödyllinen, maksuton tilaisuus 	<p>ei maksua</p>
<p>Kaupallinen, maksullinen hyvinvointitoiminta</p> <p>Jos yleinen alue halutaan osin tai kokonaan vuokrata jotain maksullista/kaupallista toimintaa varten (esim. puistominigolfrata, pomppulinna, katukoripallo, jumppa), niin siitä peritään hinnaston mukainen alueenkäyttömaksu, jonka lisäksi veloitetaan työn valvontamaksu 60,00 tai 180,00 euroa, koska vuokrattu alue tulee aina lopputarkastaa.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Kausikohtainen hyvinvointitoiminta Lyhytaikainen hyvinvointitoiminta (hinta päätetään liikennejärjestelyjen ja pinta-alan mukaan) 	<p>25,00 – 50,00 € / m² / kesäkausi 100,00 - 1000,00 € / vuorokausi</p>

Vaali-informaatiopisteet	
Puolueet sopivat vaalimainonnasta aina keskusvaalilautakunnan kanssa. Puolueiden informaatiopaikat (vaalimökit yms.) on ennalta sovittuja. Kaupunki pystyttää viralliset vaalimainoskehikot ja kiinnittää niihin puolueiden tekemät (määrämittaiset) mainokset. Vaalimainonta tapahtuu vain ennalta sovittuna ajankohtana.	
Yksittäisten vaalimainoksien asettaminen kaupungin hallitsemille yleisille alueille on kiellettyä.	
<ul style="list-style-type: none"> • viralliset tauluilmotukset • puolueiden vaalikampanjapaikat 	ei maksua ei maksua
<ul style="list-style-type: none"> • yksittäiset henkilö- tai puoluemainokset 	ei sallittua
Hiekkasiilot	
Yleisille alueille asennettavat hiekkasiilot tai vastaavat rakenteet.	
Kadunpito vastaa alle vuoden mittaisista alueenkäyttö Sopimuksista.	
Yli vuoden mittaiset sopimukset valmistelee Vantaan kaupungin Yrityspalvelut.	
<ul style="list-style-type: none"> • hiekkasiilot (taloyhtiöt / huoltoliik- keet) • hiekkasiilot (yleisten alueiden hoi- toa palvelevat) 	600 euroa / vuosi sopimuksen mukaan
Suullisesti, sähköpostitse tai kaupungin toimipisteessä luettavaksi annettavat tiedot	
Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut (kaupunginhallituksen päätös 23.3.2015 §54).	
<ul style="list-style-type: none"> • Tavanomainen asiakirjapyyntö • Erylisiä toimenpiteitä vaativa asia- kirjapyyntö 	ei maksua 50,00 euroa jokaiselta alkavalta tunnilta

TÄSMENNYKSIÄ:**Taksavuorokausi**

- Taksataulukossa mainittu vuorokausi tarkoittaa kalenterivuorokautta.
- Jos alueenkäyttö tapahtuu kahden vuorokauden puolella, mutta alittaa kuitenkin yhäntämittäiseltä ajaltaan 12 tuntia, niin veloitus peritään vain yhden vuorokauden osalta.

Arvonlisävero

- Kaikki edellä mainitut olevat hinnat ovat ilmoitettu arvonlisäverottomina (ALV 0 %).
- Ilmoituksen käsittelymaksu ja töiden tarkastusmaksut ovat viranomaistoimintoja, ja ne eivät ole arvonlisäveron piirissä.
- Jos maankäyttöön perustuva toiminta kohdistuu kaupalliseen tai maksulliseen toimintaan, niin hintoihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero.

Maksuaika

- Laskujen maksuaika on aina 21 vuorokautta.